

Årsbudsjett 2018 Økonomiplan 2018-2021

Politisk utgåve
Vedteke av kommunestyret 19. desember 2017

BUDSJETT 2018 – ØKONOMIPLAN 2018-2021

1. INNLEIING	5
2. ØKONOMISKE NØKKELTAL	7
2.0 Innleiing.....	7
2.1 Lønns- og prisføresetnader for driftsbudsjettet	7
2.2 Frie inntekter - skatteinntekt og rammetilskott.....	8
2.3 Eigedomsskatt.....	9
2.4 Inntekter frå kraftsektoren.....	10
2.5 Driftsrammer.....	10
2.6 Økonomiske nøkkeltal.....	10
2.7 Investeringsbudsjettet.....	12
2.8 Driftsbudsjettet fordelt på artsgrupper.....	13
3. KOMMENTARAR TIL INVESTERINGSBUDSJETTET	15
3.0 Innleiing.....	15
3.1 IKT-investeringar	19
3.2 Investeringar - Teknisk drift (TD).....	20
3.3 Kulturbygg.....	27
3.4 Andre investeringsutgifter	27
4. KOMMENTARAR TIL DRIFTSBUDSJETTET	29
4.0 Innleiing.....	29
4.1 Politisk verksemd.....	35
4.2 Rådmannsleiing	38
4.3 Stab.....	42
4.4 Teknisk drift (TD).....	44
4.5 Areal og næring (AN).....	47
4.6 Skolar	49
4.7 Barnehagar.....	52
4.8 Kultur	53
4.9 Forebyggende helsetenester	56
4.10 Avdeling for heimetenester.....	59
4.11 Avdeling for institusjonsomsorg.....	60
4.12 Tenester for funksjonshemma (TFF).....	62
5. UTDRAG FRÅ KOMMUNEPLANEN SIN SAMFUNNSDEL (VEDTEKE I KS-SAK 45/17)	63
6. KOSTRA – TAL.....	73
7. ØKONOMISKE OVERSIKTER.....	77
7.1 Budsjettskjema 1A: Driftsbudsjettet	78
7.2 Budsjettskjema 1B: Driftsbudsjettet	80
7.3 Budsjettskjema 2A og 2B: Investeringsbudsjettet.....	82
7.4 Økonomisk oversikt drift.....	83
7.5 Økonomisk oversikt investering.....	84
8. DIVERSE ØKONOMISKE RAPPORTAR - VEDLEGG.....	85
8.1 Lånegjeldsutvikling 2016 – 2021.....	86
8.2 Fondsutvikling 2016 – 2021.....	87
8.3 Investeringar brutto pr. prosjekt 2018 – 2021.....	88
9. KOMMUNESTYRE SITT VEDTAK BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021 (KS-SAK 119/17, 19.12.2017).....	91

1. INNLEIING

Kommunestyret (KS) vedtok i møte 19.12.2017, sak 119/17, budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021. Behandlinga i KS tok utgangspunkt i saldert forslag frå administrasjonssjefen av 9.11.17 og formannskapet sitt forslag av 30.11.17.

Netto driftsresultat i økonomiplanen gir slike tal: **2018**: -2,1 %, **2019**:0,9 %, **2020**: 0,0 % og **2021**: 1,0 %.

Budsjettert netto driftsresultat for perioden er basert på at kommunestyret legg til grunn effektar av eit større *omstillingsarbeid* som skal omfatte *heile* organisasjonen. Arbeidet starter i januar 2018, sjå pkt.3 tekstdel / verbale vedtak frå kommunestyresaka, pkt.1, som skisserer *fristar* for ulike delar av arbeidet. Kommunestyret har gitt retning for på kva områder endringane skal gi økonomisk effekt, sjå *skjema* for endra driftsbudsjett.

Kortversjonen er at det *ikkje* er tenesteområde som skal vere unntatt omstilling, men på nokre få saker / tema har kommunestyret sagt at 2018-nivå skal haldast uendra i planperioden. I 2018 er det lagt til grunn endring som skal gi effekt på **1,7 mill.kr.**, som aukar kraftig utover perioden til **17,9 mill.kr.** i 2021.

Det er grunna reduserte inntekter (hovudsak kraftinntekter) at behovet for omstilling blir særleg stort i komande periode. *Befolkningsutvikling* og *alderssamansetting* vil påverke retninga på arbeidet. 2018 vil difor i større grad enn tidlegare år vere prega av meir samanhengande budsjettarbeid.

Endringsarbeidet skal skje i nær dialog med partssamansett utval (administrasjonsutval) og TriPart (eit nytt organ; der både politikk, administrativ leiing og tillitsvalte skal vere med). Administrasjonssjefen har i etterkant av forslaget frå formannskapet av 30.11.17 innført *tilsettingsstopp* og aktivert *stillingsbank*. Nærare om korleis endringsarbeidet skal utøvast vil bli drøfta med tillitsvalte, og bakgrunnen er å skaffe *handlingsrom* ved at det inntil vidare skal mykje til for å tilsette fast i ledige stillingar i 2018. Ledige stillingar skal vurderast nøye, og tilsette må rekne med å få andre arbeidsoppgåver i større grad enn kva som har vore vanleg i organisasjonen.

Administrasjonssjefen ser at store endringar kan ha konsekvens for tenesteproduksjonen. Det er ein ambisjon å få fram skisser for korleis vi kan arbeide annleis innafor ulike tenester, og at endringane ikkje i for stor grad skal ha konsekvensar for nivået på tenestene som blir produsert. Men det er utfordringar knytt til å produsere same tenester med færre tilsette. Bruk av ny teknologi skal ha fokus, bla. ved at når organisasjonen tar i bruk nye verktøy må ein forvente at det gir reduserte kostnader / auke i inntekter. Samtidig er mykje kommunal tenesteproduksjon *arbeidsintensiv*, dvs. avhengig av tilsette som har mykje kontakt med brukarar av kommunale tenester.

På sikt er intensjonen at ein «slanka» organisasjon skal levere gode tenester, og ein må rekne med at det oftare kan bli nødvendig å seie «nei» til konkrete prosjekt som legg opp til kommunale tilskott / bidrag, samtidig som kommunale basistjenester blir sett på relativt store utfordringar.

Samtidig som organisasjonen skal gjennom endringar har kommunen høge ambisjonar. Det er fleire større investeringstiltak som skal gjennomførast i perioden. Adm.sj. vil saman med bla. leiing av Teknisk Drift ha fokus på god gjennomføring / framdrift på dei store prosjekta.

Vi har mål om å gjøre ferdig *arealdel* av ny kommuneplan i 2018. Prosessen har gått føre seg

siste 1-2 år, og *samfunnsdelen* av ny kommuneplan blei vedtatt i 2017. I ny kommuneplan vil arealbruk gi føringar på korleis kommunen skal utvikle seg framover. Tenlege areal for næringsutvikling, sentrumsnære bustadområder og områder der ein skal legge til rette for vidare utbygging av fritidsbustader er viktige tema. Det blir viktig å utvikle politikken for utvikling av tettstader / Vinstra som kommunalt- og regionalt senter.

Vi har hatt år med høg aktivitet knytt til samferdselstiltak, framover må vi ha fokus på tiltak som bidrar til ny sysselsetting i kommunen. I den samanhengen blir fortsatt arbeid med utvikling av hyttepolitikken viktig. Utbygging av infrastruktur i form av fiber / breiband vil bli ein viktig innsatsfaktor framover.

Kommunestyret har vedtatt ein tekstdel / verbalt vedtak på til saman 11 pkt. Dei går fram av møteboka frå K.sak 119/17 som er kopiert inn i budsjettboka.

Pr. 5.1.18 er det noko uvisse korleis det *økonomiske resultatet* for 2017 blir. Skatteinntangen gir ein svikt på 2,7 mill.kr. Inntektsutjamning vil kompensere for delar av mindreinntangen. Elles vil vi få innsparing på pensjon. Resultata for dei ulike tenesteområda vil bli avgjørande for rekneskapsresultatet.

For 2018 står vi ovafor eit krevjande arbeidsår. Mitt håp er at vi som tidlegare år kan gje både eigne innbyggjarar, hytteinnbyggjarar og andre som brukar kommunale tenester i Nord-Fron *gode* tenester. Siktemålet med omstilling / reduserte driftsrammer er at vi skal kunne levere tilfredsstillande tenester også framover.

Delar av budsjettet blir lagt ut på kommunen si heimeside.

Vinstra, 9.januar 2018

Arne Sandbu
Administrasjonssjef

2. ØKONOMISKE NØKKELTAL

2.0 Innleiing

Det er fleire tekniske endringar som gjer at driftsbudsjettet for verksemdsområda ikkje er direkte samanliknbare frå 2017 til 2018. Realitetsendringar innafør tenestenivået (pluss/minus tiltak) blir kommentert i kap. 4.

2.1 Lønns- og prisføresetnader for driftsbudsjettet

Budsjettarbeidet hausten 2017 tok utgangspunkt i gjeldande økonomiplan med framskriving av dei rammene som låg der, samt vedtak i 2017 som har verknad for økonomiplanen. Økonomiplanen blir utarbeidd i faste 2018-prisar, og 1.året i planperioden blir etter kommunestyret sitt vedtak overført som budsjett for 2018.

Følgjande **lønns- og prisføresetnader** er lagt til grunn i 2018-budsjettet:

- **Lønn i faste stillingar:**

Lønsoppgjøret for 2018 er eit hovedoppgjør. I forslag til statsbudsjett er det lagt til grunn ei årslønnsvekst på 3,0 %. Nord-Fron har i snitt (dvs. uavhengig av kapitteltilhørighet i flg. hovudavtala) budsjettert med ei årslønnsvekst på 3,1 %, og dette er det same som SSB bruker i sine prognoser. Det inneber eit påslag på lønn på om lag 2,5 % pr 1. mai 2018.

- **Pensjonspremie:**

Kommunal landspensjonskasse (KLP): I budsjettet er pensjonspremien 17,5 %* på løn i faste stillingar og for tillegg som er pensjonsgjevande. Prognosa frå KLP legg til grunn ein pensjonspremie på 19 %.

Det har vore store positive avvik mellom prognosa frå KLP samanlikna med faktisk premie dei siste åra. Det er difor lagt til grunn ein lågare sats enn det KLP har som prognose.

Pensjonspremien og bruk av premiefond er lagt likt alle åra i planperioden.

**På verksemdsområda er det budsjettert med 18,5 %, fordi den delen av premien som gjeld overføring frå premiefond i KLP er ført på eige ansvar (ansvar 807).*

Statens pensjonskasse (STP – pensjonskasse for lærarar): 10,82 % på lærarløn.

Utvikling pensjonspremie (budsjett-tal):

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
KLP	17,5%	19,0%	18,3%	18,0%	20,0%	16,4%	17,0%	13,5%
SPK	10,82%	10,25%	11,15%	11,55%	12,25%	11,31%	11,24%	10,46%

- **Arbeidsgivaravgift:** 10,6 % av alle lønnsutgifter inkl. pensjonspremie.

- **Andre driftsutgifter:** Det er i utgangspunktet lagt til grunn 1 % auke på utgifter i budsjettet. I forslag til statsbudsjett for 2018 er prisveksten i kommunesektoren anslått til

om lag 1,5 % frå 2017 til 2018 medan SSB legg til grunn ein prisvekst neste år på 2,4 %. Når prisveksten på utgifter i budsjettet er lagt lågare enn prognosa frå SSB inneber det ei forventning om generell innsparing og effektivisering.

- **Rente- og avdragsutgifter:** Det er lagt til grunn ein rentesats på 2,3 %, og ei avdragstid på 30 år for nye generelle investeringslån.

Sals- og leigeinntekter:

- Satsen for eigenbetaling i barnehagane blir auka i tråd med vedteke maks-sats i Statsbudsjett, og er på kr. 2.910 (kr. 2.730 i 2017). Det blir også vist til KS-sak 113/17.
- Satsen for husleige er generelt auka med om lag 2,5 %, men varierar mellom ulike bustader, jf. KS-sak 117/17.
- Satsen for vass-avgifter er uendra frå 2017, jf. KS-sak 114/17.
- Satsen for avgifter på avløp er redusert med 2 % frå 2017, jf. KS-sak 114/17.
- Satsen for feieavgifter er auka med 1,9 % for 1.pipe på bustader frå 2017, jf. KS-sak 114/17.
- Satsen for renovasjonsavgifter er auka med om lag 6 % frå 2017, jf. KS-sak 114/17.
- Satsen for septik-tømming er redusert med 5 % frå 2017, jf. KS-sak 114/17.
- Satsen for leige av kommunale kulturbygg og gebyr etter plan- og bygningslova aukast med 2,5 %, jf. KS-sak 116/17.

For andre satsar som blir lokalt vedtatt er det i hovudsak lagt opp til 2 % auke, men det kan være at særskilte betalingsordningar får anna påslag.

På kommunestyremøte 19.12.17 vart det lagt fram eigne saker som omhandla dei ulike satsane.

2.2 Frie inntekter - skatteinntekt og rammetilskott

Tabellen viser samla nivå på budsjetterte frie inntekter med bakgrunn i forslag til statsbudsjett for 2018. Følgjande tal er brukt i budsjettet:

tal i 1000	Bud. 2017	Prognose 2017	Bud. 2018	Endr. prog.17 –B18	%- vis auke prog. 17 – B18
Skatt	159.961	159.547	162.992	3.445	2,2 %
Rammetilskott	164.210	164.916	170.062	5.147	3,1 %
Herav netto innt.utjamning	2.343	3.179	3.514	336	10,6 %
Sum frie inntekter	324.200	324.500	333.100	8.600	2,7 %

Alle tala i tabellen er basert på statsbudsjettet og modell frå KS. Frie inntekter viser ei auke på 2,7 % frå prognose R-17 til budsjett 2018, men tala er ikkje direkte samanliknbare.

Det er ein liten differanse mellom oppgåvekorrigerede frie inntekter og oppgitt prognose for frie inntekter for Nord-Fron basert på statsbudsjettet, men denne viser også ei auke på 2,7 % mellom prognose R17 og budsjett 2018.

Statsbudsjettet legg til grunn ei løns- og prisauke (kommunal deflator) på 2,6 % i 2018.

I 2018 får kommunen 1 mill. kr. i skjønnsmidlar (kr. 0 i 2012 og 2013, kr. 550.000 i 2014, kr. 700.000 i 2015, kr. 0 i 2016 og 1,3 mill. kr i 2017).

KS har også utarbeidd ein alternativ modell basert på det relative skattenivået for årene 2014-2016 og *prognose* for folketal pr. 1.1.18 (basert på SSB sin MMMM befolkningsprognose). Denne modellen viser reduerte frie inntekter på ca. 2,1 mill. kr. for Nord-Fron kommune i 2018 samanlikna med det som er lagt inn i budsjettet / kjem fram i statsbudsjettet. Dei ulike modellane viser m.a. at utvikling av folketalet i kommunane har stor innverknad på sum frie inntekter. Det er viktig å vere merksam på at det er utviklinga i den enkelte kommune samanlikna med landsgjennomsnittet som leggast til grunn. I budsjettet er dei frie inntektene, korrigert for skjønnskott, lagt likt for alle åra i planperioden.

2.3 Eigedomsskatt

Det er budsjettet med slike inntekter frå eigedomsskatt i 2017 (tal i 1000):

Type	B18 Beløp	B17* Beløp	R16 Beløp
Verk og bruk	1.936	4.078	1.936
Næring	2.189		2.064
Kraftverk	22.141	27.625	35.026
Landbruk	957		818
Bustader	5.104	5.902	5.014
Fritidsbustader	5.496	5.068	5.359
Sum eigedomsskatt	37.823	42.673	50.218

*I B17 næring inkludert i verk og bruk. I tillegg var ikkje bustader, fritidsbustader og landbruk budsjettet detaljert, slik at desse må sjåast saman.

Den budsjetterte nedgangen i 2018 skuldast stor nedgang på eigedomsskatt frå kraftverk (jfr. eige liste frå Skatteetaten). Budsjettet for 2017 var på samla 42,673 mill. kr. Nedgangen frå 2017 til 2018 er på om lag 4,9 mill. kr. Frå 2016 til 2017 var det ein nedgang på 7,4 mill. kr. Det er lagt til grunn ei opptrappig / auke av eigedomsskatt frå kraftverk dei tre siste åra i planperioden, slik at inntekta auker med samla 3,4 mill. kr. frå 2018 til 2021.

Når det gjeld eigedomsskatt frå verker og bruk er det i Statsbudsjettet vedteke ei endring av skatten. Dette inneber ei nedtrapping av delar av skatten frå 2019 og utover. Nedgangen er berekna til å vera 1,1 mill. kr. i planperioda (nedgang frå 2019 til 2025). Reduksjonen er ikkje lagt inn i budsjettet.

Frå 2011 har kommunen hatt eigedomsskatt i **heile** kommunen.

Den generelle promillesatsen i 2017 er 7, med unntak for bustader og fritidsbustader der satsen er 3 promille. Botnfrådraget for bustader og fritidseigedomar er kr. 150.000. Promillesats og botnfrådrag er av kommunestyret budsjettet likt for heile 4-års perioden.

2.4 *Inntekter frå kraftsektoren*

Nord-Fron kommune har eigardelar i Gudbrandsdal Energi AS og Eidsiva Energi AS. Tabellen viser årlege uttak frå kraftverka og inntekter knytt til konsesjonskraft (tal i 1000):

	R-2015	R-2016	B-2017	B-2018
GE AS – utbytte	4.830	4.830	4.830	5.418
Netto inntekt for konsesjons- og avtalekraft	7.588	7.010	7.032	6.627
Sum GE AS / kons.kraft	12.418	11.840	11.862	12.045
Eidsiva Energi AS – utbytte	1.964	1.910	1.650	1.410
Renter ansvarleg lån Eidsiva as	990	1.000	1.000	1.000
Sum Eidsiva AS	2.954	2.910	2.650	2.410
Sum inntekter	15.372	14.750	14.512	14.455

Samla utbytte frå GE AS og Eidsiva AS er budsjettert med 6,8 mill. kr. i 2018. Det ligg inne ein gradvis nedgang på samla kr. 470 000 knytt til utbytte frå Eidsiva frå 2017 til 2021. Dette er i tråd med varsla utbytteneivå frå selskapet for 2018-2021. Når det gjeld utbytte frå GE AS er det lagt inn ei auke i utbytte i tråd med ny eierskapsmelding. Auken er på 0,6 mill. kr. frå budsjett 2017 til budsjett 2018.

Betaling for konsesjons- og avtalekrafta er i 2018 budsjettert med netto inntekt på 6,6 mill. kr. Budsjettet for 2017 var på 7 mill. kr. Nedgangen er knytt til noko lågare sikra kontrakt på kraftpris neste år. Det er lagt inn ei gradvis auke i netto inntekt vidare i planperioden, slik at det i 2021 er budsjettert med 9,2 mill. kr. i netto inntekt (gir auke på 2,6 mill. kr. frå 2018 til 2021).

2.5 *Driftsrammer*

Netto driftsrammer til verksemdsområda, politisk verksemd og rådmannsleiing kjem fram i **budsjettskjema 1b**. Kommunestyret **vedtar** driftsbudsjettet på dette nivået og rekneskapen for 2018 leggst fram på same nivå.

Det er lagt inn innsparing på fleire områder. Desse er kommentert nærmare i kapittel 4 – drift.

2.6 *Økonomiske nøkkeltal*

Tabellen viser utviklinga av netto driftsresultat:

<i>Tal i 1000</i>	R-15	R-16	B-17	B-18	B-19	B-20	B-21
Netto driftsresultat*	27.566	20.642	4.133	-10.984	4.516	142	5.292
Nto. driftsres. i høve til sum driftsinntekter	4,9 %	3,8 %	0,8 %	-2,1 %	0,9 %	0,0 %	1,0 %

**Resultatet blir påverka av tilknytingsavgifter (inntekter) og rente/avdragskostnader for vann- og avløpsprosjekt Furusjøen. Dette gir spesielt stort utslag i B-19, men påverkar også dei andre åra i planperioden.*

Netto driftsresultat viser differansen mellom brutto driftsutgifter og inntekter korrigert for netto utgifter til renter og avdrag. Netto driftsresultat viser kva kommunen har disponibelt til avsetningar til fond og bruk av egne midlar i investeringsbudsjettet.

Vedlegg 2 til budsjettsaka (KS-sak 119/17) syner kommestyret sine endringar frå administrasjonsjefens sitt framlegg til budsjett. I vedlegget er det ein feil i utrekninga av netto

driftsresultat og netto driftsresultat i høve til sum driftsinntekter. Tala som er oppgitt der er dermed ikkje rett og stemmer ikkje med det som er ført opp her.

Netto driftsresultat i høve til brutto driftsinntekter

Fylkesmannen har i dag ei anbefaling på 1,75 %. Måлтаlet for NFK vil bli vurdert i arbeidet med handlingsplan for Kommuneplanens samfunnsdel.

Utvikling av lånegjeld og utgifter til renter og avdrag:

Tabellen nedanfor viser opptak av lån til investeringar og startlån. Den viser vidare lånegjeldsutvikling og totale utgifter til renter og avdrag i planperioden.

Tala er basert på dei låneopptaka som er i investeringsbudsjettet (tal i 1.000):

År	Lån til inv.	Enøk lån	Start lån	Sum låneop.	Lånegj. Pr. 31.12	i % *	Sum avdrag	Sum renter	Sum rent. og avdr.
2016	108.250	0	1.050	109.300	515.199	104,1 %	23.039	11.226	34.265
2017	0	0	1.050	1.050	490.483	94,9 %	25.766	10.811	36.576
2018	41.691	0	3.000	44.691	509.023	98,2 %	26.151	9.482	35.633
2019	66.965	0	3.000	69.965	551.422	104,5 %	27.566	10.449	38.015
2020	51.551	0	3.000	54.551	576.488	113,5 %	29.485	11.459	40.944
2021	20.407	0	3.000	23.407	568.832	112,2 %	31.064	11.929	42.993

Tal i 2016 er reknekapstal og i 2017 regulert budsjett.

* i % av brutto driftsinntekter.

Lånegjelda aukar med om lag 53,6 mill. kr. frå utgangen av 2016 til slutten av planperioden. Rente- og avdragskostnadene aukar kraftig i perioden hovudsaklig som følgje av høgare lånegjeld. Måлтаlet for lånegjeld vil bli vurdert i arbeidet med handlingsplan for Kommuneplanens samfunnsdel.

I tråd med vedtak i KS-sak 59/17 er det lagt inn auka ramme for prosjekt VA Furusjøen med til saman 29,4 mill. kr. i planperioden.

For nærare informasjon om investeringsprosjekta blir det vist til kap.3.

Når det gjeld startlån er det lagt opp til å auke låneopptaket frå 1,050 mill. kr. til 3 mill. kr. Det blir også vist til KS-sak 110/17 som omhandlar kva retningsliner kommunen skal ha for startlån.

Fondsutvikling:

Tabellen viser budsjettert utvikling av dei ulike fondstypene ved utgangen av kvart år i planperioden (tal i 1000):

	R-16	Prog R-17	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021
Ubunde investeringsfond	3.928	5.554	7.559	8.585	9.431	10.665
Bunde investeringsfond	3.580	2.138	2.160	2.181	2.203	2.225
Disposisjonsfond	43.978	52.521	44.443	51.665	52.565	57.724
Bunde driftsfond*	44.819	20.781	15.842	12.096	10.901	11.006
Sum fond	96.304	80.995	70.005	74.527	75.101	81.620

Disposisjonsfond i % av sum driftsinntekter	8,1 %	10,2 %	8,6 %	9,8 %	10,3 %	11,4 %
--	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	---------------

**Hovudårsaka til reduksjon av bundne fond frå 2016 til 2018 er fullføring av flom-arbeid.*

Kolonna «Prog R-17» er ajourført i tråd med vedtak i kommunestyret gjennom året t.o.m. 31.10.2017 samt FS-sak 104/17 «Regnskapsstatus pr. 30.9.2017 og budsjettreguleringer 2017, som vart behandla i kommunestyret 14.11.17.

Disposisjonsfond er dei midlane kommunen ”fritt” kan nytte til drifts- og investeringsformål. **Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter** er det nøkkeltalet som saman med netto driftsresultat seier kor stor handlefridom kommunen har til å takle uførutsette hendingar og til å eigenfinansiere investeringar. Måлтаlet for disp.fond i % av inntekter vil bli vurdert i arbeidet med handlingsplan for Kommuneplanens samfunnsdel.

Ved evt. gode rekneskapsresultat bør det som tidlegare prioriterast å styrke fonda gjennom avsetningar, og ikkje til å påføre kommunen varige auka driftsutgifter.

2.7 Investeringsbudsjettet

Det er lagt opp til slike *brutto* investeringar i planperioden:

Tal i 1000 kr.

Investeringar	2017*	2018	2019	2020	2021	Sum planper.
1. IKT- investeringar	800	1.000	1.470	900	800	4.170
2. Inv. teknisk drift	73.679	45.188	73.925	57.750	21.700	198.563
3. Kulturbygg	300	0	270	500	0	770
Brutto investeringar	74.779	46.188	75.665	59.151	22.500	203.503

**=oppinneleg budsjett.*

Kommunestyret **vedtar** investeringsbudsjettet på dette nivået, jfr. **budsjettskjema 2b**, og rekneskapan for 2018 leggst fram på same nivå. Alle investeringar er kommentert under kap. 3 «Kommentarar til investeringsbudsjettet». Liste over samtlege investeringsprosjekt er vedlagt budsjettet.

Totale investeringar for dei ulike åra og finansiering av investeringane går fram av tabellen:

Tal i 1000 kr.

	2017*	2018	2019	2020	2021	Sum planp.
Brutto inv.	74.779	46.188	75.665	59.150	22.500	203.503
Finansiering:						
Bruk av lån	0	41.691	66.965	51.551	20.407	180.614
Tilsk./sal./refusj.	67.679	649	0	0	0	949
Momskomp.inv	7.100	3.848	8.700	7.599	2.093	22.248
Bruk av fond **	0	0	0	0	0	0
Bidrag frå dr. **	0	0	0	0	0	0
Sum finans.	74.779	46.188	75.665	59.150	22.500	203.503
Lånefin.grad	0,0 %	90,3 %	88,5 %	87,2 %	90,7 %	88,7 %
Eigen.k.grad	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

**=oppinneleg budsjett **inngår i eigenkap.graden*

Som det går fram av tabellen er storparten av investeringane i planperioden lånefinansiert.

Samla investeringsbudsjett (inkl. avsetningar og startlån) for planperioden er 228 mill. kr.

Momskompensasjon investeringar

Frå og med 2014 skal momskompensasjon for investeringar fullt ut inntektsførast i investeringsbudsjettet. Kravet i flg. regelverk / forskrifter er følgt opp i budsjettet. Budsjetterte beløp går fram av tabellen ovanfor. Sjå også kap. 3.

2.8 Driftsbudsjettet fordelt på artsgrupper

Tabellen viser utviklinga av dei ulike kostnadsartane innafør verksemdsområda frå opprinneleg budsjett 2017 til 2018.

Tal i 1000	Budsjett 2017	Budsjett 2018	%-vis endr. B17-B18
Lønsutgifter (art 10)	328.008	344.328	5,0 %
Varer / tenester innan komm. produksjon (art 11 og 12)	80.835	78.892	-2,4 %
Varer / tenester som erstattar komm. produksjon (art 13)	49.411	55.295	11,9 %
Overføringar (art 14)	26.284	27.646	5,2 %
Finansieringsutgifter / transaksjonar (art 15)	5.334	50	
Sum utgifter	489.872	506.211	3,3 %
Salsinntekter (art 16)	78.395	73.758	- 5,9 %
Refusjonar (art 17)	29.964	25.900	- 13,6 %
Overføringar (art 18)	17.492	17.130	- 2,1%
Finansinntekter / transaksjonar (art 19)	5.567	9.437	
Sum inntekter	131.418	126.225	- 4,0 %
Nettoutgift planområda	358.454	379.986	6,0 %

Kommentar til nokre endringar:

Lønsutgifter (art 10). Lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter *aukar* med 5 %. Dette er mellom anna knytt til generell lønsauke, nye stillingar (spesielt knytt til Legeteneste og Tenester for funksjonshemma), endring i fast og variabel løn, pensjon og arbeidsgivaravgift.

Varer/tenester innan komm. produksjon (art 11 og 12) viser ein nedgang på 2,4 %. Dette er knytt til mindre reduksjonar på fleire ulike postar innan enkeltområda. Desse er nærmare kommentert i kap. 4. drift.

Varer / tenester som erstattar komm. produksjon (art 13) viser ein auke på 11,9 % og er hovudsakleg knytt til auka utgifter på ulike legetenester (sjå drift ansvar 330) samt auke i tilskott til private barnehager.

Refusjonar (art 17) er redusert med 13,6 %. Årsaken er m.a. at statleg tilskott for ressurskrevjande ikkje lengre er ført opp på verksemdsområda, men under ansvar 807.

3. KOMMENTARAR TIL INVESTERINGSBUDSJETTET

3.0 Innleiing

Det er budsjettert med investeringar for 203,5 mill. kr. i planperioden, av dette er det budsjettert med 46,2 mill. kr. i 2018. Samla finansieringsbehov i investeringsbudsjettet er på 228,1 mill. kr.

Korrigert for momskompensasjon er finansieringsbehovet 205,8 mill. kr. Dette er finansiert med tilskott, fond og låneopptak.

Investeringsbudsjettet er delt inn i ulike **rammeområde**:

- IKT- investeringar
- Investeringar – Teknisk drift (TD)
- Kulturbygg med tilhøyrande utstyr

Større investeringsprosjekt på over 1 mill. kr. (brutto):

- IKT: Det er sett av 1 mill. kr. i 2018. Vidare i planperioden er det avsett til saman 3,17 mill. kr. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (0,4 mill. kr.)*.
- Grunnkjøp / grunnerstatning: Det er sett av 0,5 mill. kr. i 2018 og 0,5 mill. kr. årleg vidare i planperioden.
- Til utbetring av fleire kommunale bustader er det avsett 1,3 mill. kr. i 2018 og til saman 1,1 mill. kr. vidare i planperioden.
- Bustadområde Midtmoen: Det er sett av 3 mill. kr. i 2020.
- Bustadområde Gunnersvingen: Det er sett av 3,5 mill. kr. i 2020. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (1,65 mill. kr.)*.
- Til ombygging av kommunehuset (ferdigstilling 2. etasje) er det ført opp 2,5 mill. kr. i 2021.
- Utskifting av bilar: Det er sett av til saman 2,05 mill. kr. i planperioden til utskifting av bilar.
- Det er sett av 0,4 mill. kr. årleg i planperioden til utbetring etter tilsyn. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (0,3 mill. kr.)*.
- Til beising av kommunale bygg er det avsett 0,4 mill. kr. årleg i planperioden.
- Støttemur og utbetring øvre parkering/mot E6: Det er sett av 3 mill. kr. i 2019.
- Kloakkledning Brattliflata / tilrettelegging for tilknytning: Det er sett av til saman 0,2 mill. kr. i 2018 og 1 mil. kr. årleg i 2019 og 2020.
- Generelt vedlikehald kommunale vegar: Til fast dekke er det avsett 1,5 mill. kr. årleg i planperioden. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (0,85 mill. kr.)*.
- Gatelys/utskifting: Det er sett av 0,5 mill. kr. i 2018 og 1 mill. kr. i 2019 til større utskifting av gatelys. I 2020 og 2021 er det sett av 0,1 mill. kr. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (1,28 mill. kr.)*.
- Det er sett av 1 mill. kr. i 2021 til oppstart av oppgradering ved Kvam renseanlegg.

- Vinstra renseanlegg: Det er sett av 2 mill. kr. i 2021 til nedlegging/ombygging. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (0,5 mill. kr.)*.
- Rekkverk/reparasjon: Det er sett av 0,3 mill. kr. årleg i planperioden.
- Brattliflata vassverk og bygging av ledningsnett frå Vinstra: Det er sett av 0,5 mill. kr. i 2018 og 5,5 mill. kr. i 2019 og 6 mill. kr. i 2020.
- Vann/avløpsanlegg Furusjøen: Det er sett av til saman 48 mill. kr. i planperioden. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (51 mill. kr.)*. Tilknytingsavgifta for vatn/avløp Furusjøen er ført opp i driftsbudsjettet.
- Det er sett av 1 mill. kr. i 2021 til bytting/flytting av Sødorp kloakkpumpestasjon.
- Nedlegging av Skrinde kloakkpumpestasjon: Til omlegging/utfasing av anlegget er det sett av 3 mill. kr. i 2020.
- Til planlegging av ny hovudvassledning over Lågen er det sett av 1 mill. kr. i 2021.
- Frya renseanlegg: Det er sett av 1,75 mill. kr. i 2019 til utviding/utbetring som følgje av vedtak om vidare samarbeid om Frya RA i representantskapet for interkommunale ordningar, jf. KS-sak 130/15.
- Flomsikring av Givra: Det er sett av til saman 17,5 mill. kr. til gjennomføring av tiltaket i åra 2018 - 2020. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (2 mill. kr.)*.
- Fortau langs Sundheimsvegen: Det er sett av 2 mill. kr. i 2018.
- Flomsikring/overvann Vinstra: Det er sett av 2 mill. kr. i 2018. Prosjektet skal sjåast i samanheng med opparbeiding av bustadområde i Toksefeltet. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (0,85 mill. kr. samt 2,5 mill. kr. til bustadområde Toksefeltet)*.
- Innlekking: For å redusere innlekking på kloakkledningsnettet er det avsett til saman 15 mill. kr. i planperioden. Prosjektet må sjåast i samanheng med vedtak i representantskapet for interkommunale ordningar, og jf. KS-sak 130/15, der alt avløp skal overføres til Frya RA og Vinstra Renseanlegg blir nedlagt. I tillegg til midlar ført opp i planperioden kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (3,5 mill. kr.)*. Det er også sett av midlar til innlekkingsprosjektet i driftsbudsjettet. Dette finansiert med bruk av sjølvkostfond.
- For oppgradering av vassleidningar er det avsett til saman 6 mill. kr. i planperioden. Tiltaket kjem som del av ny hovedplan vatn/avløp.
- Nødstrømsaggregat ved Kvam renseanlegg: Det er sett av 1,1 mill. kr. i 2019.
- Til utbetring for universell utforming ved Vinstra ungdomsskole er det sett av 1 mill. kr. i 2019.
- Det er sett av 0,5 mill. kr. årleg i 2019 og 2021 for utskifting av vindu ved skolebygg.
- Balansert ventilasjon Vinstra ungdomsskole: Det er avsett 0,2 mill. kr. i 2019 til å erstatte øydelagt aggregat på datarommet. I tillegg er det er sett av 1,5 mill. kr. i 2021 til balansert ventilasjon.
- Til Campus Vinstra er det sett av 34 mill. kr. fordelt på åra 2019 og 2020. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 (8,28 mill. kr.)*.
- Vedlikehald Sundheim: Det er sett av til 0,3 mill. kr. årleg i 2018, 2019 og 2021. I 2020 er det sett av 0,15 mill. kr.

- Ny veg til Sundheim: Det er sett av 1,5 mill. kr. i 2018 til asfaltering.
- Påkostning TFF: Det er ført opp 0,65 mill. kr. i 2018 til parkeringsplassar/carport og 2 mill. kr. i 2019 til oppgradering av bygget.
- Det er ført opp 2 mill. kr. i 2020 for bygging av bustad ved TFF.

**I kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17, vart investeringsbudsjettet regulert ned for prosjekt som går over fleire år. I 2018 skal investeringsbudsjettet regulerast opp att, saman med andre pågåande prosjekt vidareført frå 2017. For dei prosjekta som var nedregulert i KS-sak 109/17 kan det bli mindre justeringar i oppreguleringa, og det heng saman med kor mykje som står att på prosjektet frå 2017 (ubrukte midlar). Dette kan også gjelde overføring av restmidlar for nokre fleire, mindre prosjekt. Finansieringa går ikkje ut over vedteke budsjett.*

I tillegg til prosjekta som er lista opp på førre side vart følgjande prosjekt nedregulert i KS-sak 109/17 (og desse blir tilsvarende oppregulert/rebudsjettert i 2018):

- Bustadområde Toksefeltet, jf. også flomsikring overvann Vinstra (2,5 mill. kr.).
- ENØK-tiltak (2 mill. kr.).
- Kostnader ny E6 (0,75 mill. kr.).
- Tiltak Skåbu sentrum (0,217 mill. kr.).
- Vollen kloakkpumpestasjon (2,99 mill. kr.).
- Veg i Rustmoen (1,25 mill. kr.).
- Skilting kommunale vegar (0,5 mill. kr.).
- Tettstedsutvikling (1,5 mill. kr.).
- Bussskur (0,5 mill. kr.).
- Gang/sykkelveg Gamle Rustvegen (0,3 mill. kr.).
- Flytting av vannledning (0,5 mill. kr.).
- Rehabilitering av svømmebasseng, Skåbu skole (0,6 mill. kr.).
- Universell utforming og arb.plasser Kvam skole (0,45 mill. kr.).
- Grunnkjøp erstatningsbane Vestsida (0,73 mill. kr.).
- Utbedring Sødorp kyrkje (0,35 mill. kr.).
- Gyntestien (0,69 mill. kr.).
- Nybygg Vinstra helsesenter, jf. også Campus Vinstra (0,436 mill. kr.).
- Tilbygg Sundheim (2 mill. kr.).

Når det gjeld utbygginga på Sundheim vil arbeidet bli ferdig i 2017. Delar av oppgjøret skal likvevel stå att til 2018 (10 % sikkerhet) og det vil difor bli ei nedregulering også knytt til dette prosjektet i 2017, med tilhøyrande oppregulering i 2018.

Tekstvedtak

I behandlingen av budsjett- og økonomiplan for 2018-2021 vart det i kommunestyret 19.12.2017, sak 119/17, gjort følgjande tekstvedtak relatert til investeringsbudsjettet:

- «7. *Utviklinga av Vinstra sentrum skal være en hovedprioritet i perioden. Nye investeringer skal i hovedsak gjøres i området mellom Vinstrahallen og VVS. Bygging av nye lokaler for Karriere Oppland, helsestasjon og voksenopplæring bør være i gang første halvdel av 2019. Arbeidet med å sikre Givra bør komme i gang andre halvår 2018.*
8. *Administrasjonssjefen skal innen sommeren 2018 legge fram en sak for kommunestyret, som belyser behov og skisserer en plan for sentrumsnær bygging av leiligheter, både for eie og leie. Her skal det boligsosiale arbeidet vektlegges spesielt.*
9. *Flere kommunale boliger bør vurderes solgt. Administrasjonssjefen skal legge fram en sak for kommunestyret som viser en oversikt over kommunale boliger som kan selges. I påvente av en slik sak skal det ikke gjøres vedlikehold på lærerbolig i Gamlevegen (Prosjekt 2099 Lærarbustad Gamlevegen 19-21) og andre tilsvarende boliger det kan være aktuelt å selge*
10. *IKT er et aktuelt område for interkommunalt samarbeid. Inntil dette spørsmålet er avklart skal det kun gjennomføres helt nødvendige IKT investeringer.*
11. *Det er satt ev kr 500.000 i 2018 til utbedring av fortau i Skåbu. Disse midlene skal brukes til å utbedre fortauet forbi det gamle samvirkelaget i Skåbu.»*

Generelt om inv.budsjett:

Meirverdiavgift:

Kostnader blir som hovedregel ført brutto, dvs. inkl. mva. på det enkelte prosjekt i investeringsbudsjettet. Meirverdiavgift (momskompensasjon) blir inntektsført på egen funksjon.

Det er unntak for vatn/avløp. For disse prosjekta gjeld ikkje momskompensasjon, men ordinær meirverdiavgift. Kostnaden blir da ført netto, dvs. eks. mva, på det enkelte prosjekt. Meirverdiavgifta blir rekneskapsført i balanse.

Låneopptak:

Kommunale låneopptak var ute på anbod i 2015 og som følge av det er det inngått rammeavtale med KLP Kommunekreditt AS og Kommunalbanken AS.

3.1 IKT-investeringar

Ansvar 125 Stab/Fellesutgifter

Det er samla sett av 4,17 mill. kr. til IKT-investeringar i planperioden.

Prosjekt 3207 Fiberutbygging.

Det er lagt inn kr 300.000 i 2019, og kr. 200.000 i 2020 og 2021 for tilrettelegging av fiber på ulike kommunale bygg.

Prosjekt 6078 Legekontor.

Det er sett av kr. 400.000 i 2018 til utskifting av telefonsentral legekontor/legevakt.

Prosjekt 8001 IKT Fellesutgifter datasenter.

Til ulike IKT-investeringar er det satt av kr. 600.000 i 2018.

I tillegg kjem oppregulering av ubrukne midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (0,4 mill. kr.).

I 2019 er det satt av 1,17 mill. kr. og vidare er det satt av 0,7 mill. kr. i 2020 og 0,6 mill. kr. i 2021.

På møte i kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort slikt tekstvedtak relatert til IKT: «IKT er et aktuelt område for interkommunalt samarbeid. Inntil dette spørsmålet er avklart skal det kun gjennomføres helt nødvendige IKT investeringer».

3.2 Investeringar - Teknisk drift (TD)

Ansvar 140 Teknisk drift

Rekkefølga på kommentarane er lagt i tråd med lista som viser brutto investering pr. prosjekt, slik at den er stigande i forhold til prosjektnummer. Unntaket er for bustadtomter som er samla først i kommentardelen for Teknisk drift.

F.o.m. 2016 er ei 100 % ingeniørstilling ved Teknisk drift kostnadsført i investering knytt til ulike prosjekt.

Det blir arbeidd med ny hovudplan for vatn og avløp. Når denne er klar vil den bli lagt fram for politisk behandling og prioriteringane vil påverke framtidige investeringar innan området.

Bustadbygging

Kommunen har ein del tilrettelagde tomter i alle delar av kommunen, og det er budsjettert med sal av bustadtomter i Toksefeltet, Huskero, Gunnersvingen, Skreddarstuggu og Midtmoen. I tillegg er det budsjettert med sal av tomter i Kvam sentrum. Dette er tomter kommunen har overteke etter flommen (totalt 5 stk), samt ei tomt på Per-Smed lykkja. Inntekter ved sal av bustadtomter blir avsett til ubunde investeringsfond.

Det er budsjettert med opparbeiding av tomter på Midtmoen og Gunnersvingen i planperioden. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017 knytt til Toksefeltet og Gunnersvingen.

Det er ikkje sett av midlar til opparbeiding av tomter i Knutsmorka og Huskero i planperioden. Dette er relatert til at det er opparbeidd fleire tomter i nærliggande område, både frå kommunen si side (Midtmoen) og frå private aktørar (Barrustmoen).

Satsane for tomtekjøp og refusjon vart lagt fram som eiga sak for kommunestyret i møte 19.12.17, KS-sak 114/17. Satsane for refusjon for tomter (utanom Skåbu) vart auka frå kr. 150.000 i 2016 til kr. 180.000 i 2017 og er unendra i 2018. Prisen inkluderar refusjon for kabelanlegg/gatelys.

Tabell over byggjeklare tomter i dei ulike bustadområda i Kvam, Vinstra, Skåbu:

	Område	Ledige
Vinstra	Toksefeltet, eldre tomter	8
	Toksefeltet, nytt felt	1
Sorperoa	Midtmoen	4
	Knutsmorka	0
Ruste	Huskero	4
	Brandstad	2
Kvam	Per Smed-lykkja	1
	Skreddarstuggu	0
	Bergum	2
	Sentrum (flomtomter)	5
Skåbu	Austli	6

Prosjekt 2007 Knutsmorka bustadområde.

Det er ikkje sett av midlar til opparbeiding av nye tomter i planperioden. Dette er relatert til at det blir opparbeidd fleire tomter i nærliggande områder i perioden, både frå kommunen si side (Midtmoen) og frå private aktørar (Barustmoen).

Prosjekt 2008 Huskero bustadområde.

Det er ikkje sett av midlar til opparbeiding av nye tomter i planperioden. Det er budsjettert med sal av to tomter i planperioden.

Prosjekt 2009 Toksefeltet bustadområde.

Det er ikkje ført opp nye midlar til prosjektet i planperioden, men ubrukte midlar frå 2017 (2,5 mill. kr.) vil bli oppregulert/rebudsjettert i 2018 jf. KS-sak 109/17 .

Det er vidare lagt opp til sal av fire tomter i Toksefeltet i planperioden.

Vidare opparbeiding sjåast også i samanheng med vidare *flomsikring/overvann Vinstra* (prosjekt 3188).

Prosjekt 2013 Skreddarstugu bustadområde.

Det er budsjettert med sal av 1 tomt i planperioden.

Prosjekt 2015 Kvam sentrum – bustadområde.

Det er budsjettert med sal av totalt fire tomter i planperioden. Dette er tomter som kommunen har overteke etter flommen i 2013, og som er lagt ut for sal etter at bygge/deleforbodet er oppheva. Det inkluderer også ei tomt på Per Smed-lykkja.

Prosjekt 2022 Midtmoen bustadområde.

Det er budsjettert med 3 mill. kr. i 2020 til vidare opparbeiding av tomter.

Det er budsjettert med sal av åtte tomter i planperioden.

Prosjekt 2094 Gunnersvingen bustadområde.

Det er sett av 3,5 mill. kr. i 2020 til opparbeiding av tomter. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (1,65 mill. kr.). Det er budsjettert med sal av ei tomt i planperioden.

Prosjekt 2004 Grunnkjøp.

For å kunne kjøpe areal til bustad/næringstomter er det ført opp 0,5 mill. kr. årleg i planperioden. Dette kan gjelde både ordinært kjøp av areal, og gjennom kjøp der pris blir fastsett ved skjønn.

Prosjekt 2005 Utbetring kommunale eigedommar.

Det er ført opp 1,3 mill. kr. i 2018 til utbetring og oppgradering av ulike kommunale bustader for utleige. Det er m.a. behov for oppgradering av bad og kjøkken, i tillegg til generell rehabilitering. Vidare i planperioden er det sett av 300.000 i 2019 og 2021, og kr. 500.000 i 2020.

Prosjekt 2039 Ombygging kommunehuset.

Det er ført opp 2,5 mill. kr. i 2021 for å gjennomføre utbygging av mellombygget mellom Nedregt. 50 og 54 slik at ein kan legge til rette for fleire kontor. Sjåast saman med *prosjekt 2084 Riving Høgtun* og *prosjekt 2097 Oppgradering møterom*.

Prosjekt 2050 Kjøp av bil.

Det er ført opp kr. 350.000 årleg i 2018, 2019 og 2020 til utskifting av bilar ved Teknisk Drift. I 2021 er det ført opp 1 mill. kr. til prosjektet med tanke på større utskifting.

Prosjekt 2052 ENØK-tiltak.

Det er ikkje ført opp nye midlar til prosjektet i planperioden, men ubrukte midlar frå 2017 (2 mill. kr.) vil bli oppregulert/rebudsjettert i 2018 jf. KS-sak 109/17 .

Prosjekt 2068 Låsesystem.

For å få eit sikrare låsesystem på dei viktigaste kommunale bygga er det ført opp kr. 625.000 i 2019, og kr. 100.000 årleg i 2020 og 2021.

Prosjekt 2070 Kjøp av maskiner.

Det er ført opp kr. 200.000 årleg i perioden til utskifting av maskiner/utstyr (plenklipparar o.a.).

Prosjekt 2080 Oppgradering/utskifting tepper mm kommunehus.

Til oppgradering av golv og utskifting av tepper er det ført opp kr. 100.000 årleg i planperioden.

Prosjekt 2081 Utbetring etter tilsyn.

Til utbetring etter tilsyn, mellom anna knytt til funn av radon i fleire bygg, er det lagt inn kr. 400.000 årleg i planperioden. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (0,3 mill. kr.).

Prosjekt 2084 Riving Høgtun.

Høgtun blir sanert i 2020, og det er ført opp kr. 300.000 til dette. Det er forslag om nye kontorlokal til Kyrkjeleg Fellesråd gjennom å legge til rette for fleire kontor i Nedregt. 50 og 54. Sjå også *prosjekt 2039 Ombygging kommunehuset.*

Prosjekt 2087 Kostnader ny E6.

Det er ikkje ført opp nye midlar til prosjektet i planperioden, men ubrukte midlar frå 2017 (0,75 mill. kr.) vil bli oppregulert/rebudsjettert i 2018 jf. KS-sak 109/17 .

Prosjekt 2090 Beising kommunale bygg.

Det er ført opp kr. 400.000 årleg i planperioden til beising av ulike kommunale bygg.

Prosjekt 2096 Støttemur / parkering kommunehuset.

Det er ført opp 3 mill. kr. i 2019 til utbetring av støttemur mellom øvre parkeringsplass på kommunehuset og E6, samt betre tilrettelegging for straum til El-bilar.

Prosjekt 2100 Sal Gunstad.

Det blir lagt opp til at bustaden blir solgt, og det er ført opp inntekt på 1 mill. kr. i 2018. Inntekta blir avsett til ubunde investeringsfond.

Prosjekt 3007 Kloakk, mindre nyanlegg.

I samband med arbeidet med å føre fram vassleidning til Brattliflata vassverk er det hensiktsmessig at det blir tilrettelagt for tilknytning til kloakkanlegg samtidig. Det er ført opp

kr. 200.000 i 2018 og 1 mill. kr. årleg i 2019 og 2020 til prosjektet. Sjå også *prosjekt 3029 Brattliflata vassverk*.

Prosjekt 3013 Kommunale vegar, fast dekke.

Det er ført opp 1,5 mill. kr. årleg i perioden for legging av faste dekker på kommunale vegar. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (0,85 mill. kr.).

Prosjekt 3015 Gatelys.

For å følgje opp krav til utskifting av gatelys/armatur er det ført opp til saman 1,5 mill. kr. i 2018 og 2019. I 2020 og 2021 er det ført opp kr. 100.000.

I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (1,28 mill. kr.).

Sjå også *prosjekt 3198 Målepunkt gatelys*.

Prosjekt 3021 Kvam renseanlegg.

I samband med utbygging av vann/avløp Furusjøen kan det måtte gjerast tilpasningar og auke kapasiteten ved vassverket. Det er usikkert når dette blir aktuelt. Det er ført opp 1 mill. kr. til oppstart av arbeidet i 2021.

Prosjekt 3022 Vinstra renseanlegg.

Det er ført opp 2 mill. kr. i 2021 for tilpassingar i samband med stenging av anlegget. Dette omhandlar m.a. ombygging til pumpestasjon og andre ombyggingskostnader. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (0,5 mill. kr.).

Sjå også *prosjekt 3124 Utviding Frya Renseanlegg*.

Prosjekt 3025 Rekkverk.

Det er ført opp kr. 300.000 årleg til rekkverk/autovern. Dette gjeld både større utbetring/reparasjon og nyanlegg.

Prosjekt 3029 Brattliflata vassverk.

For utbetring av høgdebassenget og bygging av ny leidning frå Vinstra til Brattliflata er det ført opp til saman 12 mill. kr. fordelt på 2018, 2019 og 2020. Sjå også *prosjekt 3007 Kloakk, mindre nyanlegg*.

Prosjekt 3030 Sonevassmåling.

For installering av vassmålar på høgdebassenga i Tokse og Byrstugu, samt mellombassenget i Tokse, er det ført opp kr. 200.000 i 2019.

Prosjekt 3040 Tiltak Skåbu sentrum.

Det er ikkje ført opp nye midlar til prosjektet i planperioden, men ubrukte midlar frå 2017 (0,217 mill. kr.) vil bli oppregulert/rebudsett i 2018 jf. KS-sak 109/17 .

Prosjekt 3050 Furusjøen vassforsyning og 3099 Furusjøen ledningsnett.

Det er ført opp til saman 48 mill. i 2018, 2019 og 2020 til gjennomføring av prosjektet i tråd med KS-sak 93/14 og KS-sak 59/17. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (51 mill. kr.).

I driftsbudsjettet er det lagt inn inntekt gjennom tilknytingsavgift i 2019, 2020 og 2021.

Inntekta blir sett opp mot avdrag/renter på lån, og avstemt mot eige fond i drift. I driftsbudsjettet er det også budsjettet med i kommunale avgifter som følgje av prosjektet frå 2019.

Prosjekt 3059 Vinstra vassverk, pumpekapasitet.

Det er ført opp kr. 500.000 i 2021 for å betre pumpekapasiteten ved Vinstra vassverk, slik at kapasitet på vassforsyning til Kvam og Vinstra blir sikra.

Prosjekt 3074 Sødorp kloakkpumpestasjon.

Til bytting og flytting av pumpestasjonen ved Sandbakken er det ført opp 1. mill. kr. i 2021.

Prosjekt 3075 Nedlegging Skrinde kloakkpumpestasjon.

Det er ført opp 3 mill. kr. i 2020 for omlegging av leidningsnettet og nedlegging av Skrinde kloakkpumpestasjon.

Prosjekt 3091 Hovudvassledning over Lågen.

For tilrettelegging av ny hovudvass- og avløpsledning over Lågen er det ført opp 1. mill. kr. i 2021.

Prosjekt 3124 Utviding Frya Renseanlegg.

Vidare samarbeid om Frya Renseanlegg vart behandla i ekstraordinært møte i representantskapet for interkommunale ordningar 9.10.15 og vedteke i kommunestyret 23.11.2015, KS-sak 130/15. Som ein del av vedtaket der og semje om vidare drift er det ført opp 1,75 mill. kr. i 2019 til investeringar ved anlegget. Det blir også vist til *prosjekt 3192 Kloakkledningar innlekking og prosjekt 3022 Vinstra renseanlegg.*

Prosjekt 3135 VA-Anlegg Frostadjordet

Det er ført opp kr. 600.000 i 2020 til bygg over trykkaukar på vassforsyning til området.

Prosjekt 3139 Vegomlegging Pallane.

For å starte planlegging av vegutbetring av kommunal veg til Pallane er det ført opp kr. 500.000 i 2021.

Prosjekt 3148 Geodata/kart (GIS).

Det er ført opp kr. 288.000 brutto i 2018 til nye modular relatert til kartsystemet. Utgifta er fordelt på dei tre deltakarkommunane, slik at netto investering for Nord-Fron kommune er kr. 91.000. Investeringa er ført opp i tråd med vedtak i representantskapsmøte for interkommunale ordningar 25.10.2017.

Prosjekt 3184 Fortau Sundheimsvegen.

Til fortau langs Sundheimsvegen er det ført opp 2 mill. kr. i 2018.

Prosjekt 3188 Flomsikring/overvann Vinstra.

Det er ført opp 2 mill. kr. i 2018 til flomsikring/føring av overvatn. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (0,85 mill. kr.).

Prosjektet sjåast i samanheng med *prosjekt 2009 Toksefeltet bustadområde* og vidare opparbeiding av tomter der.

Prosjekt 3192 Kloakkledninger innlekking.

I samband med vedtak om vidare drift ved Frya Renseanlegg har Nord-Fron forplikta seg til å redusere innlekking på kloakkledningsnettet. Det er ført opp til saman 15 mill. kr. til arbeidet i planperioden I tillegg kjem oppregulering av ubrukne midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (3,5 mill. kr.).

Det er også ført opp midlar til arbeidet (vedlikehald) i driftsbudsjettet. Dette er finansiert med sjølvkostfond.

Sjå også *prosjekt 3124 Utviding Frya Renseanlegg*.

Prosjekt 3196 Flomsikring Givra.

Det er ført opp til saman 17,5 mill. kr. fordelt på 2018, 2019 og 2020 til flomsikring av Givra. Det er førebels ikkje teke høgde for tilskott/refusjonar frå andre, som t.d. fylkeskommunen.

På møte i kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort slikt tekstvedtak relatert til prosjektet:

«Utviklinga av Vinstra sentrum skal være en hovedprioritet i perioden. Nye investeringer skal i hovedsak gjøres i området mellom Vinstrahallen og VVS. Bygging av nye lokaler for Karriere Oppland, helsestasjon og voksenopplæring bør være i gang første halvdel av 2019. Arbeidet med å sikre Givra bør komme i gang andre halvår 2018».

Prosjekt 3198 Målepunkt gatelys.

I samband med pålegg om måling av forbruk av straum til gatelys er det ført opp kr. 500.000 til dette i 2018. I tillegg kjem oppregulering av ubrukne midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (1 mill. kr.).

Sjå også *prosjekt 3015 Gatelys*.

Prosjekt 3203 Vassleidning – oppgradering.

Det er ført opp 2,5 mill. kr. årleg i 2019 og 2020, samt 1 mill. kr. i 2021 til oppgradering av vassleidningar på Vinstra, i Kvam og i Skåbu. Tiltaket vil inngå i ny hovudplan for vatn som skal til politisk behandling.

Prosjekt 3206 Nødstrømsaggregat.

Det er ført opp 1,1 mill. kr. i 2019 til nødstrømsaggregat ved Kvam renseanlegg.

Prosjekt 3209 Vegløsning Nordre Byre.

For å få på plass ny vegløsning ved Nordre Byre er det ført opp kr. 500.000 i 2019. Dette gjeld innkjøring til lege/tannlegesenter m.m.

Prosjekt 3212 Fortau Skåbu.

Til fortau i Skåbu er det ført opp kr. 500.000 i 2018. På møte i kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort slikt tekstvedtak relatert til prosjektet:

«Det er satt av kr. 500.000 i 2018 til utbedring av fortau i Skåbu. Disse midlene skal brukes til å utbedre fortauet forbi det gamle samvirkelaget i Skåbu».

Prosjekt 4007 Nytt kjøkken Barhaug skole.

Til nytt personalkjøkken er det ført opp kr. 200.000 i 2018.

Prosjekt 4010 Større vedlikehald Sødorp skole.

Det er ført opp kr. 200.000 i 2019 til himling og personaltoalett på SFO-avdelinga samt ny kjøkkeninnreining ved personalavdelinga.

Prosjekt 4013 Tilbygg Vinstra ungdomsskole.

Til ombygging av kantina for tilrettelegging av matservering er det ført opp kr. 500.000 i 2019.

Prosjekt 4027 Vedlikehold Skåbu Oppvekst.

Det er ført opp kr. 150.000 i 2019 til utskifting av lysarmatur ved Skåbu Oppvekst.

Prosjekt 4037 Uteanlegg Sødorp skole.

For tilrettelegging av flere parkeringsplassar rundt Sødorp skole og Vinstra ungdomsskole er det ført opp kr. 100.000 i 2019.

Prosjekt 4046 Barhaug skole, ombygging.

Det er ført opp kr. 250.000 i 2020 for ombygging av toalettanlegget ved Barhaug skole.

Prosjekt 4047 Ruste barnehage.

For å tilrettelegge for eige rom med god utlufting, slik at barnevogn kan plasserast der medan barna søv, er det ført opp kr. 250.000 i 2019.

Prosjekt 4061 Universell utforming, Vinstra Ungdomsskole.

Det er ført opp 1 mill. kr. i 2019 for å tilrettelegge for elevar med særskilde behov. Dette inkluderer m.a. stellerom med takheis, stellebord og skifte av dører.

Prosjekt 4066 Utskifting vinduer skole.

Det er ført opp kr. 500.000 i 2019 og 2021 til utskifting av vinduer på skolene.

Prosjekt 4073 Balansert ventilasjon smie og sløydsal.

Det er ført opp kr. 200.000 i 2019 til utskifting av aggregat i datarom. I 2021 er det ført opp 1,5 mill. kr. til ventilasjon i smie/sløydsal.

Prosjekt 5055 Campus Vinstra og prosjekt 5060 Campus Vinstra – Helsestasjon.

Det er ført opp til saman 19 mill. kr. i 2019 og 15 mill. kr. i 2020 til prosjektet. I tillegg kjem oppregulering av ubrukte midlar frå 2017, som vart nedregulert i kommunestyret 19.12.2017, KS-sak 109/17 (8,28 mill. kr.). Det blir elles vist til KS-sak 24/17.

Prosjekt 6008 Større vedlikehold Sundheim.

Til vedlikehold av gjenverande bygningsmasse er det ført opp kr. 300.000 årleg i 2018, 2019 og 2021. I 2020 er det avsett kr. 150.000.

Prosjekt 6016 Ny veg Sundheim.

Til asfaltering av ny veg til Sundheim er det ført opp 1,5 mill. kr. i 2018.

Prosjekt 6042 Påkostning TFF.

Det er ført opp kr. 650.000 i 2018 for tilrettelegging av parkeringsplassar/carport ved TFF. Til mellom anna ombygging av kontor, vindu og isolering ved TFF er det ført opp 2 mill. kr. i 2019.

Prosjekt 6044 Omsorgsbustader.

For bygging av ny bustad ved TFF er der ført opp 2 mill. kr. i 2020.

3.3 Kulturbygg

Ansvar 272 Kulturbygg

Prosjekt 5008 Utskifting tak Kvam Bygdahus

Til skifte av tak ved Kvam Bygdahus er det avsett kr. 270.000 i 2019.

Prosjekt 5051 Gammelbanken – vinduer/maling, tak.

Det er sett av kr. 500.000 i 2020 til skifte av vindauge, brannvarslingssystem og beising.

3.4 Andre investeringsutgifter

Prosjekt 7014 Eigenkapitalinnskott KLP.

Det er budsjettert med 1,35 mill. kr. i eigenkapitalinnskott til KLP for alle åra i planperioden.

4. KOMMENTARAR TIL DRIFTSBUDSJETTET

I dette kapittelet er det trekt ut nokre av dei viktigaste endringane i driftsbudsjettet.

4.0 Innleiing

Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter for budsjett- og økonomiplan 2018-21 viser følgjande tal: **2018:** - 2,1 %, **2019:** 0,9 %, **2020:** 0,0 % og **2021:** 1,0 %.

Tilknytingsavgifter (inntekter), renter og avdrag (utgifter) for vann- og avløp Furusjøen og verkar inn på resultatet. Korrigert for dette er driftsresultata slik:

2018: -1,5 %, **2019:** -1,5 %, **2020:** 0,9 % og **2021:** 1,9 %.

- Det er budsjettert med utbytte frå Gudbrandsdal Energi AS og Eidsiva Energi AS på 6,828 mill. kr. i 2018.
- Netto inntekt ved sal av konsesjonskraft er redusert med om lag 0,4 mill. kr. frå 2017 (frå 7 mill. kr. til 6,6 mill. kr. i 2018). Dette er basert på stipulerte priser i marknaden.
- Eigedomsskatten frå kraftverk er redusert med 5,5 mill. kr. frå 2017 til 2018.
- Pensjonspremie KLP er lagt inn med 17,5 % for alle åra i planperioden (19 % i 2017).
- Det er lagt inn eit generelt effektiviseringskutt gjennom at prognosa på prisvekst ikkje er fullt ut kompensert når det gjeld utgifter. I tillegg er det lagt inn fleire konkrete innsparingar. Desse er lista opp i eigen oversikt under.
- Tilskot til ulike interkommunale ordningar er lagt inn i tråd med vedtak i representantskapet for ordningane 25.10.2017.
- Til større vedlikehald på avlaupsnett er det totalt ført opp 5,8 mill. kr. i 2018. Dette omhandlar m.a. arbeid med å redusere innlekking, og det er finansiert gjennom bruk av sjølvkostfond på kloakk/avløp. Knytt til dette er det også ført opp meirkostnader på ledningsnett for vatn i perioden med tilsvarende bruk av sjølvkostfond.
- I samband med utbygging av vatn/avløp ved Furusjøen er det lagt inn inntekt gjennom tilknytingsavgift i 2019, 2020 og 2021. Avgifta er avstemt mot kapitalkostnader og sett av til fond. Det er ført opp noko inntekt gjennom kommunale avgifter som følgje av prosjektet frå 2019 og vidare i planperioden.
- For avgift knytt til kommunaltekniske tenester er det slike avgiftsendringar i 2018 frå 2017:
 - Redusert fast- og forbruksavgift på kloakk med 2 %.
 - Uendra fast- og forbruksavgift på vatn.
 - Redusert avgift på septiktømming med 5 %.
 - Auka avgift på renovasjon med om lag 6 %.
 - Auka avgift på feiing med 1,9 %.
- Det er ikkje lagt inn auke i eiedomsskatt for bustadar, hytter og næringseigedom.
- Driftskostnader ved Campus Vinstra (jf. også investeringsbudsjettet) er lagt inn med kr. 300.000 frå 2020 (fløtt eit år ut i planperioden samanlikna med gjeldande økonomiplan).

- Tilskot til ikkje-kommunale (private) barnehagar er budsjettert med 10 mill. kr. årleg. (8,7 mill. kr. i budsjett 2017), jf. KS-sak 118/17.
- Eigenbetaling for barnehageplass er auka i tråd med makssatsar i Statsbudsjett.
- Det er lagt opp til å ta i mot inntil 10 flyktningar årleg dei 4 neste åra, jf. KS-sak 105/17. Dette er i tråd med det IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) har bede kommunen om å ta imot i 2018. I tillegg kjem flyktningar som følgje av familiegjenforening. Introduksjonsstønad, integreringstilskot og persontilskot er lagt inn i tråd med dette.
- Utgifter til legevakt, legevaktvarsling og KAD/øyeblikkeleg hjelp er auka med 1 mill. kr. i 2018. Dette er i tråd med anslag frå vertskommunene.

Reduksjonar frå 2017:

- Forvaltningsrevisjon er redusert med kr. 150.000 samanlika med forslag frå kontrollutvalet.
- Utgifter til Byfest er redusert med kr. 100.000 årleg.
- Betaling til sjukehuset for utskrivingsklare pasientar er tatt ut (utgjer kr. 108.000).
- Kursutgifter for Stab er redusert med kr. 150.000 årleg.
- Felles annonsekostnader er redusert med kr. 100.000 årleg.
- Seniortiltak er redusert med kr. 100.000 årleg.

I tillegg er det lagt inn ulike reduksjonar knytt til flyktningararbeid. Desse er kommentert nærmare under kap.4.8 Kultur.

Mottaksklasse, som ligg under ansvar 117, er redusert med kr. 100.000.

Politiske vedtak for oppfølging i budsjettarbeidet 2018-2021:

Det er gjennom 2017 gjort politiske vedtak som har konsekvens for budsjett- og økonomiplan 2018 – 2021.

Følgjande er innarbeidd i budsjettet med heilårsverknad for eitt/fleire år i planperioden:

- Etablering av HDO-plassar, jf. FS-sak 38/17.
- Styrking av nattevakts-tenesta (reduksjon avd.Øst), jf. FS-sak 39/17.
- Styrking av legetenesta (fastlege/kommuneoverlege), jf. KS-sak 36/17.
- Etablering av tildelingskontor, jf. KS-sak 37/17.
- Tilskot til Pallane, jf. KS-sak 54/17.
- Styrking av TFF til barnebustad, jf. KS-sak 72/17.
- Utvida SFO-tilbod / opningstid, jf. KS-sak 81/17.

Endrings- og effektiviseringsarbeid / tekstvedtak:

På møte i kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparingar i planperioden slik:

	2018	2019	2020	2021
Endring/effektivisering - Politisk virksomhet	-200	-600	-900	-900
Endring/effektivisering - Ledelse og administrasjon	-1 000	-1 500	-3 500	-4 000
Endring/effektivisering - Skole og barnehage	0	-500	-2 000	-2 500
Endring/effektivisering - Teknisk drift/Areal og Næring	-500	-1 500	-3 500	-4 000
Endring/effektivisering - Kultur	0	-500	-1 000	-1 000
Endring/effektivisering - Helse og omsorg	0	-1 000	-3 000	-3 500
Endring/effektivisering - Interkommunale samarbeid			-1 000	-2 000
SUM	-1 700	-5 600	-14 900	-17 900

Det vart gjort slikt tekstvedtak relatert til dette:

1. *Følgende prosess og prinsipper skal gjelde for endrings- og effektiviseringsarbeidet*
 - a. *Formannskap, kommunestyre og partssammensatte organer skal holdes godt informert og involvert i dette arbeidet. Innen 1. juli 2018 skal det legges fram en sak som viser en skisse for hvordan arbeidet skal gjøres.*
 - b. *Innen 1. november 2018 skal kommunestyret vedta hvordan effektiviserings- og endringsarbeidet skal gjennomføres for å få nødvendig virkning i årene 2019-2021.*
 - c. *Det settes ned en gruppe på 3-4 representanter fra kommunestyret som skal vurdere organisering og effektiviseringstiltak innen politisk virksomhet. Innen 1. juni 2018 skal gruppa legge fram et forslag for KS om innsparing og organisering.*
 - d. *Prinsipper for endrings- og effektiviseringstiltak*
 - i. *Effektiviseringstiltak skal i minst mulig grad gå ut over brukerne av tjenestene. Spesielt innen helse og omsorg må det vises stor varsomhet i ft kutt som foretas.*
 - ii. *Endrings- og effektiviseringsarbeidet skal skje i tett samarbeid med de ansattes organisasjoner. Her blir trepart-samarbeidet spesielt viktig.*
 - iii. *Reduksjon av stillinger skal i all hovedsak skje ved naturlig avgang. I tillegg skal følgende tiltak prioriteres:*
2. *Det settes av kr 300.000 pr. år i perioden til nærings- og utviklingsarbeid. I 2018 skal kr 200.000 brukes til å legge til rette for ny næringsaktivitet i området rundt den nedlagte sponplatefabrikken i Kvam. Deler av midlene kan også brukes til tiltak som eksempelvis satsing på lokalmat, prosjekt Vinstra 2046 og andre tiltak som Formannskapet prioriterer i sin næringsstrategi.*
3. *DNT Gudbrandsdalen har planer om å bygge ny hytte i Skåbu. Kommunestyret er positiv til å bidra til prosjektet og vil vurdere søknaden i forbindelse med behandling av årsregnskap for 2017.*
4. *Administrasjonssjefen skal ha dialog med Ringebu og Sør-Fron kommuner om framtidig fordeling av støtte til Peer Gynt as. Det skal legges til grunn at støtte fra kommunene skal matche støtte fra Kulturrådet/Oppland Fylkeskommune og at Nord-Fron som*

vertskommune fortsatt yter mest til Peer Gynt as.

- 5. Ordning med gratis skolemat på ungdomsskolen skal videreføres. Men i effektiviseringsarbeidet står administrasjonssjefen fritt til å vurdere den planlagte utvidelsen av ordningen fra 2019.*
- 6. Ordning med fri halleie skal ikke endres i perioden.*
- 7. Utviklinga av Vinstra sentrum skal være en hovedprioritet i perioden. Nye investeringer skal i hovedsak gjøres i området mellom Vinstrahallen og VVS. Bygging av nye lokaler for Karriere Oppland, helsestasjon og voksenopplæring bør være i gang første halvdel av 2019. Arbeidet med å sikre Givra bør komme i gang andre halvår 2018.*
- 8. Administrasjonssjefen skal innen sommeren 2018 legge fram en sak for kommunestyret, som belyser behov og skisserer en plan for sentrumsnær bygging av leiligheter, både for eie og leie. Her skal det boligsosiale arbeidet vektlegges spesielt.*
- 9. Flere kommunale boliger bør vurderes solgt. Administrasjonssjefen skal legge fram en sak for kommunestyret som viser en oversikt over kommunale boliger som kan selges. I påvente av en slik sak skal det ikke gjøres vedlikehold på lærerbolig i Gamlevegen (Prosjekt 2099 Lærarbustad Gamlevegen 19-21) og andre tilsvarende boliger det kan være aktuelt å selge.*
- 10. IKT er et aktuelt område for interkommunalt samarbeid. Inntil dette spørsmålet er avklart skal det kun gjennomføres helt nødvendige IKT investeringer.*
- 11. Det er satt ev kr 500.000 i 2018 til utbedring av fortau i Skåbu. Disse midlene skal brukes til å utbedre fortauet forbi det gamle samvirkelaget i Skåbu.*

I budsjettet er innsparingane ført opp på eigen funksjon (1207 Effektivisering organisasjon). Alt er ført opp under delansvar 115/117/118/119 Rådmannsleiing med unntak av politisk virksomhet som er ført opp under delansvar 111. Det blir vist til kap. 4.1 og 4.2 for detaljar.

Pr. 1.1.18 har administrasjonssjefen lagt 200 % ledig stilling frå Stab inn i stillingsbank, jf. krav frå kommunestyret om effektivisering i planperioden.

Pensjonspremie:

Pensjonspremie til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) har dei siste åra vorte vesentleg lågare enn det budsjettprognosa frå KLP har lagt til grunn. Kommunen har så langt brukt prognosa frå KLP, men med bakgrunn i erfaringane dei siste åra er det i budsjettet lagt inn eit lågare anslag på premien enn det KLP legg til grunn i prognosa.

KLP har estimert ei samla premie-prognose på 19 %, medan det i budsjettet er lagt inn 17,5%. Det er lagt til grunn både meir tilbakeføring frå premiefond (reduserer premien) og anna reduksjon av premien samanlikna med prognosa frå KLP.

Ut frå sentrale krav til føring av premien er tilbakeføring frå premiefondet frå KLP ført på eigen funksjon i budsjettet, og denne er ført på eige ansvar (806) i kommunens budsjett.

Dette gjer at pensjonspremien på det enkelte verksemdsområdet (VO) er høgare enn den reelle. Budsjettert premie på VO er 18,5 %. Tilbakeføring frå premiefondet utgjer i budsjettet om lag 1 %, slik at «reell» premie er 17,5 %.

Pensjonspremie til Statens Pensjonskasse (SPK) er lagt inn i tråd med prognosa frå SPK, og er på 10,87 %.

Prosjektstillingar som ligg inne i planperioden:

- 100 % prosjektstilling for Vinstra 2046 i tida 1.9.16 – 31.8.18.
- 100 % prosjektstilling for digitalisering i tida 1.1.18 – 31.12.19.

Midlar tilsvarende 57,75% prosjektstilling som flyktningmedarbeidar er lagt inn ut 2018.

I gjeldande økonomiplan låg midlar til stillinga inne heile perioden. I budsjettet er midlane tatt ut frå 2019 som følgje av at det er forventa mottak av færre flyktningar.

Prosjektstilling i regi av Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal ligg inne i tråd med prosjektavgrensinga, og gjeld prosjektmedarbeidar innan Gudbrandsdalsvegen (t.o.m. august 2019).

Endringar i stillingsressursar og organisatoriske justeringar/endingar:

- Auka bemanning ved TFF med 8 årsverk knytt til barnebustad, jf. KS-sak 72/17.
- Auka tal på fastlegar med 200 %, jf. KS-sak 36/17.
- Auka bemanning SFO i tråd med KS-sak 81/17.
- Det er gjort endringar i bemanning mellom Institusjon og Heimetenester som følgje av nedlegging av langtids plassar og oppretting av HDO-plassar, jf. FS-sak 38/17. Innan verksemdsområdet Institusjon er det i tillegg gjort endringar mellom avdeling Øst og nattevakts-tenesta, som følgje av det same vedtaket.
- For oppretting av eitt årsverk knytt til Tildelingskontor (lagt til eigen funksjon 2348, under Stab Sundheim) er det overført 0,5 årsverk frå Stab Sundheim (funksjon 2548

Stab Sundheim Heimetenester) og 0,5 årsverk frå Forebyggande helsetenester (funksjon 2348 Konsulent for funksjonshemma).

- Jobbsenteret (funksjon 2712) er frå 1.1.2018 overført frå ansvar 333 Forebyggande helsetenester til ansvar 380 Tenester for funksjonshemma.
- Ressursar tilsvarende 1,4 årsverk overført frå ansvar 380 Tenester for funksjonshemma/funksjon 2341 Aktivisering funksjonshemma (NOA) til ansvar 333 Forebyggande helsetenester/funksjon 2421 Sosial rådgiving og rettleiing (NAV).

4.1 Politisk verksemd

Delansvarsområde 111 Politisk verksemd

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	11 424	10 842	-582	-5,1 %
Inntekt	-66	-66	-	0,0 %
Netto	11 358	10 776	-582	-5,1 %

Politisk verksemd omfatter ansvarsområde 111 og 113.

Funksjon 1001 Politiske organ

Her ligg utgifter til ordførar / varaordførar og politiske organ. Godtgjeringa til ordførar er fastsett av kommunestyret til kr. 840.000 (uendra frå 2017). Summen gir grunnlag for godtgjeringa til folkevalte.

Det er budsjettert med kr. 147.000 årleg til tilleggsløyvingar for formannskapet og kr. 55.000 årleg for kommunestyret. Det er budsjettert med kr. 55.000 til tilleggsløyving, disponibelt for ordføraren.

Funksjon 1002 Partistøtte

Partistøtta er ført vidare på dagens nivå.

Funksjon 1003 Val

Det er lagt inn utgifter til kommuneval i 2019 og stortingsval i 2021.

Funksjon 1004 Kontrollutval/revisjon

Frå kontrollutval og revisjon er det kome forslag på til saman 1,161 mill. kr. i 2018. I budsjettet er forvaltningsrevisjon redusert med kr. 150.000, slik at det ligg inne 1,010 mill. kr. til kontrollutval/revisjon. Sjå detaljar i tabell.

	2017 Budsjett	2018 Forslag fra KU	2018 Vedteke budsjett
Kontrollutvalgskostnader/abonnement	2	3	3
Kontrollutvalgskostnader/servering	8	8	8
Kontrollutvalgskostnader/Uforutsett	7	10	10
Kontrollutvalgskostnader/Kurs	35	26	26
Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll*	306	351	200
Revisjon inkl. attestasjon og møter	629	603	603
Sekretariat	160	160	160
SUM	1 147	1 161	1 010

*Selskapskontroll utgjør kr. 50.000.

Funksjon 1005 Råd for funksjonshemma og 1006 Trafikksikkerhetsutvalget

Det er sett av kr. 22.000 årleg for kvart av desse utvala.

Funksjon 1207 Effektivisering organisasjon

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparing for politisk verksemd med kr. 200.000 i 2018, kr. 600.000 i 2019 og kr. 900.000 i 2020 og 2021.

Innsparinga er ført opp her. Det blir også vist til tekstvedtak relatert til effektiviserings- og endringsarbeidet (sjå side 32 og 33).

Funksjon 1804 Eldrerådet

Det er budsjettert med kr. 26.000 årleg til eldrerådet.

Funksjon 3276 Marknadsføring/arrangement

Det er avsett kr. 309.000 årleg til eigen løyvingskonto for Formannskapet til ulike arrangement/arrangementstøtte.

Delansvarsområde 113 Kyrkjeleg fellestråd.

Tabellen viser tilskott som NFK løyver til Nord-Fron kyrkjelege fellestråd (KFR) (tal i 1000):

	R-2016	B-2017*	B-2018
Søknad frå KFR		5.981	6.266
Tilskott	5.826	5.981	6.051

*I 2017 vart det i tillegg gitt tilskot til brannvarslingsanlegg på kr. 120.000. Dette er ført i investering.

KFR fekk unntak frå det generelle effektiviseringskravet på 1,5 % i 2017. I tråd med vedteke økonomiplan er kuttet lagt inn frå 2018, og det utgjer minus kr. 83.000.

Påslaget (etter fratrekk for effektiviseringskrav) er 2,6 %. Dette er berekna etter «kommunal deflator» - der om lag 75 % er lønspåslag (3,1 %) og 25 % er prisvekst (1 %) jf. budsjettrundskrivet for kommunale tenestekområder.

4.2 Rådmannsleiing

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	28 153	28 956	803	2,9 %
Inntekt	-7 158	-7 460	-302	4,2 %
Netto	20 995	21 496	501	2,4 %

Rådmannsleiing omfattar ansvarsområde 115, 116, 117, 118 og 119.

Delansvarsområde 115 Rådmannsleiing.

Funksjon 1201 Administrasjon.

Administrasjonssjef og kommunalsjefar (4 stk.) med tilhørende utgifter er budsjettert under denne funksjonen. Det er lagt inn kr. 59.000 til tilleggsløyving disponibelt for adm.sjefen.

Funksjon 1207 Effektivisering organisasjon

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparing for leiing og administrasjon med 1 mill. kr. i 2018, 1,5 mill. kr. i 2019, 3,5 mill. kr. i 2020 og 4 mill. kr. i 2021. I tillegg vart det gjort vedtak om innparing på 1 mill. kr. i 2020 og 2 mill. kr. i 2021 knytt til interkommunale ordningar. Desse innsparingane er ført opp her.

Det blir også vist til tekstvedtak relatert til effektiviserings- og endringsarbeidet (sjå side 32 og 33).

Funksjon 3252 PG AS

I budsjettet ligg det inne ei vidareføring av tilskott til Peer Gynt-stemnet med kr. 700.000 kvart år i planperioden, jf. KS-sak 99/17. På møte i kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 i tillegg gjort slikt tekstvedtak:

«4. Administrasjonssjefen skal ha dialog med Ringebu og Sør-Fron kommuner om framtidig fordeling av støtte til Peer Gynt as. Det skal legges til grunn at støtte fra kommunene skal matche støtte frå Kulturrådet/Opland Fylkeskommune og at Nord-Fron som vertskommune fortsatt yter mest til Peer Gynt as».

Funksjon 3271 Visit Lillehammer

Tilskot til Visit Lillehammer er ført opp med kr. 232.000.

Funksjon 3276 Marknadsføring/arrangement

Det er lagt inn reduserte kostnader til gjennomføring av Byfest. Det er avsett kr. 200.000 årleg i planperioden (kr. 300.000 i 2017).

Funksjon 3393 Beredskapstilak

Det er lagt inn kr. 34.000 årleg til beredskap/Røde Kors (støtte til lag/organisasjonar).

Delansvarsområde 116 Regionalt samarbeid

Midlar knytt til regionalt samarbeid for Midt-Gudbrandsdalen er ført under dette ansvaret. I budsjettet er det lagt til grunn vidareføring av dagens nivå, og at Oppland fylkeskommune fører vidare parnerskapsavtalen med Regionrådet for Midt-Gudbrandsdalen på line med gjeldande avtale for alle åra i planperioden. Regionrådet behandla budsjettet 1.12.17.

Funksjon 3268 Regionrådet MGD-sekretariat

Regionrådet, som består av dei tre kommunane i Midt-Gudbrandsdalen og Oppland fylkeskommune, kjøper sekretærtjenester tilsvarende 100 % stilling frå NFK.

Funksjon 3269 Midt-Gudbrandsdal Næringsforening

Prosjektstilling knytt til næringssamarbeid i Midt-Gudbrandsdalen er ført under denne funksjonen med bakgrunn i at NFK har arbeidsgjevaransvaret. Utgiftene blir fullt ut finansiert av Midt-Gudbrandsdal Næringsforening. Utgifter og tilhøyrande refusjon er tatt ut frå 2019. Dette er gjort med bakgrunn i signal om at næringsforeninga endrar lokalisering til Ringeby. I tråd med gjeldande økonomiplan er det lagt inn eit kommunalt tilskott til Midt-Gudbrandsdal Næringsforening i 2018 på kr. 100.000. Dette er ført opp under ansvar 160 Areal og næring.

Funksjon 3270 Regionrådet MGD-prosjekt

Her ligg det partnerskapsmidlar til regionrådet, årleg 3,5 mill. kr. Dette er fordelt med 2,5 mill. kr. frå OFK og kr. 333.000 frå kvar av MGD kommunane. Her ligg løn til prosjektmedarbeidar som vart tilsett i 2016 knytt til prosjekt Gudbrandsdalsvegen. Prosjektstillinga går ut august 2019.

Funksjon 3278 Løn leiar regionrådet i MGD

Det er budsjettert med kr. 60.000 + arbeidsgivaravgift for godtgjøring til leiar av regionrådet. Dette blir dekt av dei 3 kommunane i regionen.

Delansvarsområde 117 Fellesutgifter oppvekst

Under dette ansvaret er det samla fellesutgifter og inntekter for skole og barnehage som det ikkje er naturleg å føre på den enkelte barnehage/skole.

Funksjon 1207 Effektivisering organisasjon

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparing for skole og barnehage med 0,5 mill. kr. i 2019, 2 mill. kr. i 2020 og 2,5 mill. kr. i 2021. Innsparinga er ført opp her. Det blir også vist til tekstvedtak relatert til effektiviserings- og endringsarbeidet (sjå side 32 og 33).

Funksjon 2011 Barnehage

Utgifter til vidareutdanning og kompetanseheving for tilsette i barnehagen ligg her. Til generell kompetanseheving er det lagt inn kr. 100.000 årleg for å følgje opp utviklingsarbeidet i barnehagane. Her ligg også statleg tilskott for å betre språkforståing hos minoritetsspråklege barn i førskolealder.

Funksjon 2012 Private barnehagar

Det er lagt inn 10 mill. kr. i 2018 for tilskot til ikkje-kommunale barnehager, jf. vedtak om tilskotssatsar KS-sak 118/17. Vidare i planperioden er det lagt inn 9,6 mill.kr. Tilskottet for 2018 er auka med 1,3 mill. kr. frå 2017. På konto 1470 ligg refusjon til ikkje-kommunale barnehagar for søskenmoderasjon.

Funksjon 2021 Grunnskole

Kostnader til vidareutdanning for 3 lærarar, og refusjon frå staten til dette, er ført her.

Det er i tillegg lagt inn midlar til frikjøp av Vurdering for læring og Ungdomsskolesatsinga i lesing. Kostnaden blir refundert frå staten.

Det er lagt inn tilskott til regionale stilling (YOU-koordinator/karriereveileder) ved Karrieresenteret Opus Midt-Gudbrandsdal.

Her ligg også betaling til andre kommunar for fosterheimsplasserte elevar.

Funksjon 2022 Mottaksklasse flykningar

I samband med auka bosetting, og for å styrke integrering, vart det sett av midlar til mottaksklasse. Som følgje av at det er forventa færre flyktningar er tiltaket noko redusert. Det er sett av kr. 300.000 årleg i planperioden (var kr. 400.000 i 2017 og vidare i gjeldande økonomiplan).

Funksjon 2024 Logoped – interkommunalt samarbeid

Nord-Fron og Sør-Fron kommune kjøper logopedtenester frå MGPP i 100 % stilling. Nord-Fron dekker 60% av kostnadene og dette ligg inne med kr. 578.000 i 2018, som er i tråd med vedtak i representantskapsmøte for interkommunale ordningar 25.10.17.

Funksjon 2025 og 2112 MGPP – tilskot til skole og barnehage

Her er utgiftene til PP-tenesta fordelt mellom skole (80 %) og barnehage (20 %). Samla tilskott frå Nord-Fron er 2,651 mill. kr. i 2018, jf. vedtak i representantskapsmøte 25.10.17.

Funksjon 2131 Vaksenopplæring

Funksjonen dekker utgifter til undervisning av vaksne på grunnskolenivå og til opplæring for vaksne med særskilde behov for opplæring/opptrening etter sjukdom/skade.

Til vaksenopplæring til vaksne som har rett på opplæring p.g.a. funksjonshemming er det budsjettert med kr. 85.000 årleg i planperioden.

Funksjon 2151 Skolefritidstilbod

Her ligg kostnader til sommar-SFO i 4 veker av sommarferien. Det er sommar-SFO i Skåbu og Kvam samt samla tilbod for Vinstraområdet (lagt anna kvart år ved Barhaug og Sødorp skole). Tilbodet blir gjennomført når det er meldt på meir enn 5 barn. Det er budsjettert med netto utgift på kr. 102.000 kvart år i planperioden.

Funksjon 2221 Skolelokale og skyss

Her ligg utgifter til skyss for grunnskoleelevar som får opplæring i anna kommune (Montesorri Venabygd).

Delansvarsområde 118 Fellesutgifter pleie/omsorg

Under dette ansvaret er det samla fellesutgifter og inntekter innan pleie/omsorg som det ikkje er naturleg å føre på den enkelte verksemdsområdet.

Funksjon 1207 Effektivisering organisasjon

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparing innan helse og omsorg med 1 mill. kr. i 2019, 3 mill. kr. i 2020 og 3,5 mill. kr. i 2021. Innsparinga er ført opp her. Det blir også vist til tekstvedtak relatert til effektiviserings- og endringsarbeidet (sjå side 32 og 33).

Funksjon 2537 Korttidsopphald/rehabilitering.

Det er ikkje ført opp midlar til betaling for utskrivingsklare pasientar (betaling til sjukehuset). Dette er gjort med bakgrunn i at kommunen fram til no ikkje har hatt slike utgifter. I gjeldande økonomiplan var det ført opp kr. 108.000 årleg til slike utgifter.

Funksjon 2566 Velferdsteknologi.

På funksjonen er utgifter til 100 % prosjektstilling i 2 år knytt til digitalisering ført opp. Stillinga er delvis finansiert med statleg tilskott, slik at netto kostnad i budsjettet er kr. 322.000 årleg i 2018 og 2019.

Delansvarsområde 119 Fellesutgifter Kultur, Teknisk drift, Areal og næring

Funksjon 1207 Effektivisering organisasjon

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om innsparing innan Kultur, Teknisk drift, Areal og næring med til saman 0,5 mill. kr. i 2018, 2 mill. kr. i 2019, 4,5 mill. kr. i 2020 og 5 mill. kr. i 2021. Innsparinga er ført opp her. Det blir også vist til tekstvedtak relatert til effektiviserings- og endringsarbeidet (sjå side 32 og 33).

4.3 Stab

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	28 492	28 806	314	1,1 %
Inntekt	-4 199	-4 199	-	0,0 %
Netto	24 293	24 607	314	1,3 %

Stab omfatter ansvarsområde 121, 125, 126 og 130.

Delansvarsområde 121 Stab.

Funksjon 1201 Administrasjon.

Her er det budsjettert utgifter til stab/støtteiningar og ulike fellesutgifter. Det er lagt inn ein reduksjon i kursutgifter med kr. 115.000.

Funksjon 1206 Interkommunalt samarbeid - skatt og innfordring.

Nord-Fron kommune deltek i det interkommunale samarbeidet om felles innkreving av skatt og kommunale fordringar saman med Gausdal, Øyer og Lillehammer kommune. Det er budsjettert med 1,240 mill. kr. i årleg tilskott (1,229 mill. kr. i 2017, dvs. auke på 1 %).

Delansvarsområde 125 Fellesutgifter.

Funksjon 1201 Administrasjon.

Her ligg felles administrasjonsutgifter slik som porto, telefon, personforsikringar m.m. Det er budsjettert med kr. 167.000 årleg til AVEK (aktivitets- og velferdskomite).

Det er budsjettert med tilskott til bedriftshelsetenesta på kr. 344.000 pr. år. Delar av vederlag for administrative kostnader knytt til interkommunale ordningar som kommunen er vertskommune for er også ført her.

Kontingent til LVK (Landssamanslutning for vassdragskommunar) er ført opp med kr. 115.000, og dette blir dekkja frå kraftfond.

Det er lagt inn ein reduksjon på kr. 100.000 for annonsekostnader.

Funksjon 1203 Tillitsvalde

Her ligg kostnader til løn for tillitsvalde med rett til frikjøp samt hovudverneombod. Til saman er det lagt inn 1,095 mill. kr. årleg til dette.

Funksjon 1208 IKT-fellesutgifter

Midlar til lisenskostnader og ulike driftsavtaler til ulike driftsavtaler knytt til IKT-fagsystem som Acos og Visma er ført her.

Funksjon 1809 Seniortiltak

Seniorpolitisk delplan var revidert hausten 2013, med full effekt frå august 2014. Som følge av dette er budsjetterte utgifter sterkt redusert. I budsjettet er det lagt inn kr. 100.000 årleg til seniortiltak (kr. 200.000 i 2017).

Funksjon 2026 Fellesutgifter IKT-grunnskole og 2016 Fellesutgifter IKT-barnehage

Her er det budsjettert med utgifter til diverse vedlikehaldsavtaler for programvare innafor skole og barnehage. Eit av årsverka knytt til IKT i kommunen er, som tidlegare, budsjettert på denne funksjonen.

Delansvarsområde 126 Lærlingar

Det vil pr. januar 2018 vera 6 lærlingar i kommunen. Kommunen har vedtak om 6 lærlingar, og har motteke ekstra-tilskot frå KS for lærlingar ut over vedtaket, og det er lagt opp til at vi har fleire att frå hausten 2018.

Kommunen har inngått avtale med opplæringskontor i Nord-Gudbrandsdal innan kokkefag.

Delansvarsområde 130 Stab Sundheim

Funksjon 2538 og 2548 Stab Sundheim, Institusjon og Heimetenester.

Vakant 50 % stillingheimel ved Stab Sundheim (funksjon 2548) er overført til tildelingskontor. Ut over dette er det lagt opp til ei vidareføring av dagens driftsnivå.

Funksjon 2348 Tildelingskontor.

Det er ført opp utgifter til 100 % stilling ved nyoppretta tildelingskontor, jf. KS-sak 37/17.

Stillinga er finansiert gjennom omdisponering av vakante stillingsheimlar ved Stab Sundheim (50 %) og delar av Konsulent for funksjonshemma, Forbyggande helsetenester (50 %).

4.4 Teknisk drift (TD)

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	85 607	84 111	-1 496	-1,7 %
Inntekt	-58 317	-57 681	636	-1,1 %
Netto	27 290	26 430	-860	-3,2 %

Delansvar 140 Teknikk, næring og eigedom

Lønn til reinhaldarar og vaktmesterar er ført under Teknisk drift, med unntak for personell knytt til kulturbygg. Kostnadene er fordelt ut til dei ulike bygga, saman med andre driftskostnader som straum og vedlikehald.

Når det gjeld husleigesatsar er det generelt lagt til grunn prisauke på 2,5 %, men auken vil variere mellom ulike bygg og i forhold til kva lovverk dei er omfatta av, jf. KS-sak 117/17.

Funksjon 3002 Oppmåling

100 % stilling knytt til oppmåling og inntekter frå gebyr er ført på denne funksjonen. Det er lagt opp til bruk av opparbeidd sjølvkostfond med kr. 197.000 i 2018.

Funksjon 3004 Eigedomsskatt

Det er budsjettert med utgifter til 50 % stilling årleg for å halde registra og systemet ajour.

Funksjon 3262 Tannklinikk

Det er lagt inn midlar til forvaltning, drift og vedlikehald av tannklinikk med kr. 452.000 årleg i planperioden. Det er lagt inn husleigeinntekt med kr. 818.000 årleg.

Funksjon 3266 Ambulansebase – utleige.

Det er lagt inn midlar til drift av ambulansebase, og leigeinntekter på kr. 249.000 årleg .

Funksjon 3267 Nedregt. 54 - utleige.

Avdeling rus/psykiatri nytter delar av lokala inntil vidare. Inntekter frå ekstern husleige er redusert som følgje av dette.

Funksjon 3331 Kommunale vegar

Det er sett av 2,87 mill. kr. årleg til vedlikehald av kommunale vegar.

Funksjon 3351 Parkanlegg

Driftsnivået er vidareført i planperioden.

Funksjon 3353 Flomsikringsanlegg

Til vedlikehald av flomsikringsanlegg er det ført opp kr. 208.000 årleg.

Funksjon 3381 Feiarvesen og funksjon 3391 Brannvesen

Her er ført opp kommunens tilskott til Midt-Gudbrandsdal Brannvesen (MGB) etter vedtak i representantskap for dei interkommunale selskapa 25.10.2017.

Tilskottet til brannvesen er på 5,799 mill. kr. I tillegg er det budsjettert med eit investeringstilskott på kr. 256.000 knytt til utskifting av brannbil/beredskap.

Når det gjeld feiing er det inntekt frå årsgebyr som blir overført direkte til MGB. Dette er budsjettert med 1,528 mill. kr. i 2018. Det er lagt opp til ei auke i feieavgifta på om lag 1,9 %, jf. KS-sak 114/17. Nord-Fron fakturerer MGB for interne kostnader relatert til feiing (t.d. fakturering) med kr. 128.000.

Funksjon 3451 Leidningsnett vatn

Det er lagt inn 1,97 mill. kr. til større vedlikehald i 2018. Dette må m.a. sjåast i samanheng med tiltak for å redusere innlekking på avlaupsnettet, og dette vil også gje kostnader på utskifting av ledningsnettet for vatn. Vidare i planperioden ligg det 1,6 mill. kr. i 2019 og 1,9 mill. kr i 2020 og 2021.

Det er lagt til grunn uendra pris for abonnement- og forbruk av vatn frå 2017 til 2018, jf. KS-sak 114/17.

Funksjon 3455 Furusjøen/ledn.nett vatn og 3535 Furusjøen/ledn.nett kloakk

Her er det budsjettert med inntekt gjennom tilknytningsgebyr og årsavgift. Bruk/avsetning til eige driftsfond er avstemt mot kapitalkostnader i tråd med investeringane, jf. KS-sak 93/14 og KS-sak 59/17. Størstedelen av tilknytningsgebyr er lagt inn i 2019. Det er budsjettert med noko kommunale avgifter (inntekter) som følgje av prosjektet frå 2019.

Det blir også vist til kommentar under kap. 3 investeringar.

Funksjon 3501 Renseanlegg og funksjon 3502 Slambehandling

Tilskott til Frya Renseanlegg er i 2018 budsjettert med 1,840 mill. kr. (1,866 i 2018).

Dette er i tråd med vedtak i representantskap for dei interkommunale selskapa 25.10.2017.

Funksjon 3531 Kloakknett.

I samband med innlekkingsproblematikk og andre større vedlikehaldsoppgåver er det lagt inn totalt 5,8 mill. kr. til dette i 2018. Dette er 4,3 mill. kr. ut over «normalt» større vedlikehald. Vidare i planperioden er det samla lagt inn 5,3 mill. kr. i 2019, 2,5 mill. kr. i 2020 og 1,6 mill. kr. i 2021 til større vedlikehald. Vedlikehaldskostnader knytt til innlekking er finansiert gjennom bruk av sjølvkostfond på kloakk/avløp. Årsavgift på kloakk blir redusert med 2 % frå 2017 til 2018, jf. KS-sak 114/17.

Det er lagt inn auka utgifter til Frya RA dei to siste åra i planperioden.

Det er også ført opp investeringskostnader knytt til reduksjon av innlekking, sjå kap. 3.

Funksjon 3541 Septik

Kommunens egne kostnader til saksbehandling og oppfølging av septikarbeid har gått ned som følgje av ny kontrakt om septiktømming. I tillegg blir det ikkje lengre levert slam til kommunen sitt renseanlegg. Avgifta har vore sett ned dei to siste åra – og blir sett ned med ytterlegare 5 % frå 2017 til 2018, jf. KS-sak 114/17.

Det er i budsjettet lagt til grunn at det i planperioden årleg skal brukast kr. 300.000 av opparbeidd sjølvkostfond knytt til septik.

Funksjon 3551 Renovasjon.

Etter endring av vedtekter for Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR), vedteke i KS-sak 66/14, skal inntekt frå årsgebyr overførast direkte til MGR. Nord-Fron subsidierte fram t.o.m. 2016 avgifta gjennom bruk av opparbeidd sjølvkostfond. Avgifta har frå 2017 ikkje vore subsidiert.

I representantskapet for dei interkommunale ordningane 25.10.2017 vart satsar og berekna overført avfallsgebyr vedteke, og det inneber ei auke i avgifta på 6 % for abonnentar i Nord-Fron, jf. også KS-sak 114/17.

Berekna overført avfallsgebyr for Nord-Fron i 2018 er 5,707 mill. kr., jf. vedtak i representantskapet for dei interkommunale ordningane 25.10.2017 .

Nord-Fron fakturerer MGR for interne kostnader relatert til renovasjon (t.d. fakturering) med kr. 477.000.

Avgiftssatsar:

Det er budsjettert med følgjande endring i avgiftssatsar for kommunaltekniske tenester, jf. KS-sak 114/17:

Abonnement- og forbruksavgift på **kloakk** er redusert med 2 % frå 2017.

Abonnement- og forbruksavgift på **vatn** er uendra frå 2017.

Septikavgifta er redusert med 5 % frå 2017.

Renovasjonsavgifta er auka med i snitt 6 % frå 2017, og **feieavgifta** er auka med 1,9 %.

Dette er i tråd med vedtak i representantskap for dei interkommunale selskapa 25.10.2017.

Dekningsgrader:

I budsjettet for 2018 er det lagt til grunn slike dekningsgrader for dei kommunaltekniske tenestene:

Dekningsgrader for budsjett 2018

	Septik	Vatn	Avløp
Brukerbetaling/ salgsinntekt	-1 200	-8 600	-13 800
Direkte kostnader	1 287	7 099	14 952
Indirekte kostnader	213	485	590
Netto kapitalkostnader	-	1 856	2 258
Sum kostnader	1 500	9 440	17 800
Resultat (inntekt minus kostnad)	300	840	4 000
Budsjettert dekningsgrad	80 %	91 %	78 %
Avsetning fond			
Bruk fond	-300	-840	-4 000
Resultat etter bruk / avsetning	-	-	

Feiing og renovasjon blir rekneskapsført hos MGB og MGR, som utarbeidar dekningsgrad.

Når det gjeld dekningsgradar/sjølvkostberekning, er det først ved rekneskapsavslutning ein vil få dei rette tala for dekningsgrad på dei forskjellige tenestene.

Delansvar 143 Flom 2013

Det er ikkje ført opp nye midlar i 2018 til utbetringar som følgje av flom 2013. Noko arbeid vil stå att til 2018 og dette vil bli finansiert med tidlegare mottekne skjønnsmidlar, som er sett av til eige fond.

4.5 Areal og næring (AN)

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	15 563	16 499	936	6,0 %
Inntekt	-4 446	-4 779	-333	7,5 %
Netto	11 117	11 720	603	5,4 %

Areal og næring omfatter ansvarsområde 160.

Delansvar 160 Areal og næring

Det er i hovedsak lagt opp til vidareføring av dagens driftsnivå.

Funksjon 3001 Byggesaker

Byggesak finansierast gjennom gebyrregulativet. Det er lagt inn ei minimal auke som følge av auka aktivitet. Det er i 2018 lagt inn midler til ekstrahjelp for arbeid med digitalisering av eldre byggesaksarkiv.

Funksjon 3003 Planlegging

Revisjon av kommuneplanen vil ha stort fokus også i 2018. Det er ikke lagt opp til aktivitetsendring elles og dermed heller ikkje til arbeid med tilsluttande planer som t.d. uarbeiding av kulturminneplan.

Funksjon 3005 Kart/Geodata

Her ligg kostnader til drift av felles geodata-løsning for midtdalen.

Budsjettet er i tråd med vedtak i representantskap for dei interkommunale selskapa 25.10.2017.

Netto kostnad i driftsbudsjettet for Nord-Fron i 2018 er 1,159 mill. kr. (kr. 909.000 i 2017).

I tillegg kjem investeringskostnader ført opp i investeringsrekneskapan (sjå kap. 3).

Funksjon 3249 Campus Vinstra

Til driftskostnader knytt til realisering av prosjekt Campus Vinstra er det lagt inn kr. 300.000 årleg i 2020 og 2021. Det blir også vist til KS-sak 24/17.

Funksjon 3251 Næringsrettledning.

I tråd med vedtak i kommunestyret 19.12.17, KS-sak 119/17, er det her ført opp kr. 300.000 årleg til nærings- og utviklingsarbeid.

Her ligg også kostnader til husleie på Vinstra veipark i tråd med KS-sak 22/16.

Funksjon 3257 Tiltaksarbeid.

Det er avsett kr. 50.000 til årleg tilskott til Skåppå Kunnskapspark AS, og kr. 5.000 til medlemsavgift i Vinstra Markedsforening. Elles viderført som tidlegare.

Funksjon 3255 Landbrukskontor, og 3292 Veterinærvakt

Driftsnivået er videreført som tidligere.

Funksjon 3280 Vinstra 2046

Det er lagt inn midlar til prosjektet i tråd med vedtak i KS-sak 85/16. Prosjektetleiar er tilsett ut august 2018.

Funksjon 3602 Miljøvern.

Det er vidareført midlar til vedlikehald av kommunalt etablerte miljøanlegg på Eidesand og Årvillingen.

Tilskott til løypekjøring er lagt inn med kr. 747.000 årleg (likt som i 2017).

Kontingent til Miljøfyrtårn, kr. 3 000 og Vassdragsforbundet, kr. 14 500, er lagt ut som egen post for å synleggjera desse.

Funksjon 3862 Furusjøen arrangement.

Tilskott til Furusjøen World series ligg inne med 250.000 årleg i 2018 og 2019. Dette er i tråd med gjeldande økonomiplan og vedtak i KS-sak 133/16.

4.6 Skolar

Kapittelet omfattar ansvar 230 Sødorp skole, 232 Kvam skole, 233 Barhaug skole, 235 Skåbu Oppvekst (skoledelen) og 236 Vinstra ungdomsskole (V.U.S.).

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Sødorp (230)				
Utgift	15 345	16 177	832	5,4 %
Inntekt	-1 019	-1 318	-299	29,3 %
Netto	14 326	14 859	533	3,7 %
Kvam (232)				
Utgift	11 226	11 643	417	3,7 %
Inntekt	-1 346	-1 514	-168	12,5 %
Netto	9 880	10 129	249	2,5 %
Barhaug (233)				
Utgift	14 216	15 075	859	6,0 %
Inntekt	-667	-925	-258	38,7 %
Netto	13 549	14 150	601	4,4 %
Skåbu (235)				
Utgift	8 154	8 236	82	1,6 %
Inntekt	-665	-420	245	-22,7 %
Netto	7 489	7 816	327	4,3 %
VUS (236)				
Utgift	23 409	24 612	1 203	5,1 %
Inntekt	-769	-878	-109	14,2 %
Netto	22 640	23 734	1 094	4,8 %
SAMLTA				
Utgift	72 350	75 743	3 393	4,7 %
Inntekt	-4 466	-5 055	-589	13,2 %
Netto	67 884	70 688	2 804	4,1 %

Funksjon 2021 Grunnskole.

Elevaltutvikling for komande planperiode:

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Sødorp	162	152	154	156	147
Kvam	93	90	86	84	82
Barhaug	136	129	135	129	119
Skåbu, 1 - 7	25	27	25	25	22
Skåbu, 8 - 10	7	7	8	8	12
V.U.S.	197	198	192	176	161
Sum	620	603	600	578	543

Det er ein samla nedgang på 77 elevar i planperioden.

Driftsutgifter pr. elev eks. byggkostnader (tal i heile tusen):

	Netto driftsutgifter 2018 (tal i heile tusen)	Elevtal skolestart 2018	Driftsutgifter pr. elev (tal i heile tusen)
Sørdorp	14.859	152	98
Kvam	10.129	90	113
Barhaug	14.150	129	110
Skåbu	7.816	34	230
V.U.S.	22.448	198	113
		603	

I KS sak 55/17 vart det gjort slikt vedtak:

1. *Ungdomstrinnet i Skåbu opprettholdes. Skolen har satt i gang en rekke tiltak for å opprettholde det gode læringsmiljøet og det sosiale miljøet. Dette gjelder både arbeid innen entreprenørskap og internasjonaliseringssprosjektet. Kommunestyret skal holdes oppdatert om resultater av dette arbeidet.*
2. *Ungdomstrinnet ved Skåbu oppvekst skal evalueres årlig gjennomtilstandsrapporten for grunnskolen. Her skal både læringsmiljø, læringsutbytte og det sosiale miljøet for elevene vurderes. Resultatene frå denne tilstandsrapporten skal brukes for å sikre en god skole for elevene i Skåbu og unngå at elever søker seg bort.*

Kommunestyret vedtok i KS-sak 39/17 å videreføre 4 dagers skoleveke for 1. og 2. klassingar.

Lærarlønn, art 1011

Elevtal, gruppedeling, behov for spesialundervisning, og anna tilrettelegging for enkeltelevar ved skolane har verknad på driftskostnadene.

Ny ressursmodell for fordeling av timeressursen mellom skolane, vedtatt i K-sak 40/12, har vore i bruk frå 2013. Den fekk heilårsvirkning frå 2014. Modellen har i tillegg til ein fast ressurs pr. skole, ein variabel ressurs som blir påverka av endring i elevtal og talet på seniorar med rett til redusert leseplikt.

Kommunen har fått tildelt øyremerka midlar til auka lærertetthet i 1. – 4. klasse. Det er tilsett lærarar og budsjettet på Sørdorp, Kvam og Barhaug er styrka gjennom auke av lærerlønn finansiert med øyremerka tilskott.

Fastlønn, art 1010

Her ligg lønskostnader til assistentar og kontorpersonell.

Assistentressursen til skolane er fast. I heilt spesielle tilfelle, der elevar av medisinske eller anna spesiell grunn må ha følgje av/hjelp av eigen assistent, kan det bli tildelt ekstra assistentressurs ut over dette, etter enkeltvedtak.

Undervisningsmateriell

Ressurs til innbu, læremiddel, undervisningsmateriell og fritt skolemateriell er budsjettert under konto 1105 Undervisningsmateriell.

Svømmeundervisning og kroppsøving

Vinstra ungdomsskole, Barhaug skole og Sødorp Oppvekst har svømmeundervisning på Fron Badeland. Det er lagt inn samla kr. 216.000 til dette for alle år i planperioden. Dette er i tråd med vedtak i representantskapet for interkommunale ordningar 25.10.17.

Utgifter til bruk av Kåja idrettspark, Vinstrahallen og Kvam Trivselsbad er budsjettert på den enkelte skole.

Gratis skolemat

I KS-sak 133/15 vart det vedteke gradvis innføring av gratis skolemat 2-3 dagar pr. veke frå 2017. Vedtaket innebar ei gradvis opptrapping slik at det fram t.o.m. 2018 ligg inne midlar ved Vinstra ungdomsskole, og ved dei andre skolane ligg det inne frå 2019.

Funksjon 2026 Felles IKT Grunnskole.

Det ligg inne midlar til leasing av Ipad til alle grunnskoleelevar i tråd med gjeldande økonomiplan. Midlane er fordelt til den enkelte skole basert på elevtal, og ført opp på funksjon 2026.

Funksjon 2151 Skolefritidstilbod

Det er budsjettert med ei auke i prisen med 2,5 % i 2018, , jf. KS-sak 113/17.

I KS-sak 81/17 vart det vedteke å utvida opningstida ved SFO, slik at dei åpnar kl. 7.00. I tråd med vedtaket er funksjon 2151 styrka med kr. 100.000, fordelt med 1/3 på Sødorp, Kvam og Barhaug alle åra i planperioden.

Funksjon 2221 Skyssutgifter.

Til skyss er det budsjettert med 3,108 mill. kr. i 2018 (3,192 i 2017).

Funksjon 2029 Prosjekt Barhaug skole

På Barhaug skole er det videreført kostnader på kr. 636.000 i planperioden til prosjektet.

4.7 Barnehagar

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	26 574	26 970	396	1,5 %
Inntekt	-5 434	-5 295	139	-2,6 %
Netto	21 140	21 675	535	2,5 %

Fellesområde barnehage er ansvarsområde 250.

Delansvar 250 Fellesområde barnehage

Funksjon 2011 Barnehage, funksjon 2017 Kvam barnehage, funksjon 2018 Toksebakken barnehage, funksjon 2019 Ruste barnehage.

Dei kommunale barnehagane er, med unntak av Skåbu, frå 2015 organisert som eit eige verksemdsområde: Ansvar 250.

Felleskostnader og lønn til verksemdsleiar er ført opp på funksjon 2011 Barnehage.

Kostnader til den enkelte avdeling er ført under den enkelte funksjon.

Det er lagt opp til at det innanfor ramma skal vera rom for å utvide talet på barn frå januar 2018, jf. at det er meldt inn nye barn med oppstart 1.1.18.

Funksjon 2113 Funksjonshemma barn

På funksjonen blir den delen av styrarressursen som omhandlar styrking/støttepedagog ført, samt lønkkostnader til spesialpedagog. I tillegg er det budsjettert med kostnader tilsvarande om lag 2 årsverk for å følgje opp barn med særskilte utfordringar.

Delansvar 235 Skåbu Oppvekst

Funksjon 2011 Barnehage

Kostnader til drift av barnehagen i Skåbu er ført som ein del av Skåbu Oppvekst, ansvar 235 funksjon 2011.

Foreldrebetaling

Makssats for foreldrebetaling er i framlegg til Statsbudsjett høgda frå kr. 2.730 til kr. 2.910 frå 1. januar 2018, jf. KS-sak 113/17.

4.8 Kultur

	2017	2018	Endr.i kr.	Endr.i %
Utgift	38 981	39 368	387	1,0 %
Inntekt	-18 797	-18 761	36	-0,2 %
Netto	20 184	20 607	423	2,1 %

Kultur omfattar delansvar 270, 272, 273, 274 og 275.

Delansvar 270 Fellesutgifter kultur.

Kommunen har ei ordning med fri leige av kulturbygg for barn og unge. Fri leige vart innført frå 2001, og i perioda 2003 t.o.m. 2006 var det halv leige. Frå 2007 har det vore fri leige att. Ordninga er vidareført i planperioden.

Småjobben er vidareført i planperioden og ligg på funksjon 3851, art 1123.

I tråd med vedtak i KS-sak 54/17 er det lagt inn 1,5 mill kr til tilskot til Vinstra motorsportarena i 2018. Dette er delvis finansiert (kr. 500.000) gjennom rest av midlar avsett til fond i 2017 ved disponeringa av rekneskapsoverskott 2016, KS-sak 34/17.

I kommunestyret 19.12.17 vart det i sak 119/17 gjort vedtak om tilskott på kr. 400.000 til hoppanlegg i Jordalen. Både dette og tilskott til Vinstra motorsportarena er ført opp på funksjon 3801.

Tilskott til lag og organisasjonar er vidareført i planperioden:

Delansvar 272 Kulturbygg.

Alle kommunale bygg/anlegg på kulturområdet er samla under dette ansvaret. Det gjeld Gudbrandsdal krigsminnesamling, Peer Gynt samlinga, Kvam Trivselsbad og Bygdahus, Folkets Hus, Gammelbanken, Vinstrahallen, den kommunale delen av anlegga i Kåja og Fron badeland. Betalingsattsane for kommunale kulturbygg er i hovudsak auka med 2,5 %.

Funksjon 3752 Krigsminnesamlinga/Gudbrandsdalsmuseum

Nord-Fron kommune har inngått avtale med Gudbrandsdalsmusea A/S om drift av krigsminnesamlinga på Kvam. Gudbrandsdalsmusea A/S har også ansvaret for privatarkiva frå Nord-Fron. Det er lagt inn kr. 268.000 i årleg støtte til Gudbrandsdalsmusea A/S. Til drift av Krigsminnesamlinga (bygningen) er det lagt inn kr. 27.000.

Funksjon 3802 Vinstrahallen

Driftsnivået frå 2017 er vidareført i planperioden.

Funksjon 3803 Kvam trivselsbad og bygdahus

Driftsnivået frå 2017 er vidareført i planperioden.

Funksjon 3806 Fron badeland

Nord-Fron kommune sitt tilskott for 2018 er lagt inn med 1,784 mill. kr. (1,852 mill. kr. i 2017). I tillegg kjem betaling for skolesvømming lagt på ansvar 230, 232 og 236. Budsjettet er i tråd med vedtak av representantskapet for dei interkommunale selskapa den 25.10.2017.

Funksjon 3807 Kåja idrettspark

Driftsnivået frå 2017 er vidareført i planperioden.

Funksjon 3854 Folkets hus

Driftsnivået frå 2017 er vidareført i planperioden.

Delansvar 273 Musikk og ungdomsarbeid.

Funksjon 2310 Aktivitetstilbod for barn og unge

Ordning med aktivitetsmidlar for ungdom i Skåbu er vidareført i planperioden med kr. 100.000 årleg. Frå 2017 er det ikkje lengre ungdomsklubb i Skåbu, ungdom i Skåbu har etter dette tilbod om gratis transport (UngdomsEkspressen) til Vinstra ungdomsklubb ein kveld i veka. Skoleåret 2017/18 er eit «prøveår», der Sør-Fron kommune kjøper ungdomsklubbenester frå Nord-Fron, det er enda ikkje bestemt om dette samarbeidet skal vidareførast frå hausten 2018 – ekstra inntekter/utgifter til dette samarbeidet er lagt inn med kr 190.000 for 1. halvår.

Det er inngått samarbeid med Sør-Fron om at dei kjøper ungdomsklubbenester frå Nord-Fron (førebels ut juli 2018), og som følgje av dette er stilling knytt til ungdomsklubben mellombels utvida.

Funksjon 2313 Ung i Midtdalen

På funksjonen blir drift av den interkommunale ordninga Ung i Midtdalen (UiM) ført. UiM har leiar i 100 % fast stilling.

I budsjettet er det lagt inn tilskot frå Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal og frå Oppland fylkeskommune. Aktivitetsnivået avheng m.a av storleiken på desse tilskota.

Netto driftsutgifter for Nord-Fron kommune for 2018 er budsjettert med kr. 190.000 (kr. 188.000 i 2017). Budsjettet er i tråd med vedtak i representantskapet for dei interkommunale ordningane 25.10.17.

Funksjon 2314 Kåja Camp

Funksjonen gjeld ungdomsfestivalen som Nord-Fron kommune sitt ungdomsråd årleg arrangerer i Kåja. Det er lagt inn kr. 45.000 i netto utgifter til tiltaket.

Funksjon 2316 MOT-arbeid

Det er lagt inn kr. 177.000 årleg til MOT-arbeid.

Funksjon 3832 Fron kulturskole

Funksjonen gjeld drift av Fron kulturskole, som er eit interkommunalt samarbeid mellom Nord-Fron og Sør-Fron kommunar. Nord-Fron kommune er vertskommune. Netto driftsutgifter for Nord-Fron kommune for 2018 er budsjettert med 2,390 mill. kr. (2,188 mill. kr. i 2017).

Betalingssatsane er auka med 2,5 %.

Subsidiert årstimepris på sal av timer til frivillige lag og organisasjonar er auka med 2,5 % frå 2017. For 2018 vil ein årstime koste kr. 19.475.

Sal av timar til lag og organisasjonar for vaksne blir ikkje subsidiert, og kostar kr. 27.985.

Budsjettet er i tråd med vedtak i representantskapet for dei interkommunale ordningane 25.10.17.

Delansvar 274 Flyktningarbeid.

Kommunen har i dei seinare åra hatt vedtak om å ta i mot 15 flyktningar årleg.

I KS-sak 67/15 vart det gjort vedtak om inntil 32 flyktningar i 2015 og inntil 27 flyktningar i 2016. For 2017 vart det gjort vedtak om å busette 15 flyktningar.

I tråd med signala nasjonalt har også Nord-Fron fått varsel om at det vil komme færre flyktningar i åra som kjem. Nord-Fron er bedt om å ta imot 10 flyktningar i 2018, og dette er lagt inn i budsjettet, jf. KS-sak 105/17. I tillegg kjem flyktningar som følgje av familiegjenforening (inngår ikkje i ordinær busetting).

Som følgje av redusert tal på flyktningar er det lagt inn reduksjon av enkelte utgifter, spesielt lengre ut i planperioden.

Utgifter som er redusert i perioden samanlikna med forrige økonomiplan:

- Mellombels stilling ved flyktningkontoret er ikkje vidareført frå 2019.
- Vaksenopplæring for flyktningar er redusert til to faste lærarstillingar frå 2020.
- Betaling til andre kommuner for opplæring og skyss til dette er redusert med om lag kr. 350.000 frå 2019 og kr. 500.000 vidare i planperioden.
- Diverse konkrete utgifter knytt til mottak, som etablering og tolketenester er redusert med til saman kr. 300.000 i 2018, kr. 800.000 i 2019 og 1,25 mill. kr. vidare i planperioden.

Introduksjonsstønad (betaling til flyktningar), integreringstilskot (inntekt) og persontilskot (inntekt) er også tilpassa forventa antal flyktningar. Samla er det lagt til grunn ein gradvis nedgang i inntekter på 15,8 mill. kr. frå 2017 til 2021.

Mellombels stilling som lærar på vaksenopplæringa, oppretta frå 2016, er vidareført ut skoleåret 18/19.

Vaksenopplæringa i Nord-Fron kommune sel tenester til Sør-Fron kommune.

I tillegg til eiga vaksenopplæring kjøper kommunen grunnskoleopplæring frå Sel kommune. Skyss i samband med grunnskoleopplæring for flyktningar var tidlegare ført på ansvar 117, funksjon 2131, men er frå 2016 ført opp på ansvar 274 funksjon 2132.

Funksjon 2427 Jobbtilbod flyktningar

Tiltaket er ikkje vidareført i planperioden.

Delansvar 275 Frivilligarbeid.

Driftsnivået frå 2017 er vidareført. F.o.m. 2017 er tilskott til frivillighetsentral innlemma i ordinært rammetilskot og det er lagt inn vidareført.

Prosjektstilling knytt til ung frivillighet vart avslutta 1.10.2017.

4.9 Forebyggende helsetenester

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	51 449	54 252	2 803	5,4 %
Inntekt	-8 085	-9 234	-1 149	14,2 %
Netto	43 364	45 018	1 654	3,8 %

Forebyggende helsetenester omfattar ansvar 330, 333 og 334.

Legekontoret er lagt inn under dette verksemdsområdet f.o.m. 2017.

I verksemdsområdet er det fire avdelingar :

1. Avdeling for helse.
2. Avdeling for barn og familie.
3. Avdeling for legekantor.
4. Avdeling for arbeid (NAV).

Avdeling for helse består av tenestene helsestasjon, rus og psykisk helse.

Avdeling for barn og familie består av tenesta barnevern.

Avdeling for legekantor inngår i det nye verksemdsområdet

Avdeling for arbeid (NAV).

Det vil i 2018 bli sett nærmare på kva namn ulike avdelingar/områder skal ha framover. Hensikten er å få namn som beskriv tenesta på ein god måte. Dette gjeld for heile organisasjonen.

Jobbsenteret (funksjon 2712) er frå 1.1.2018 overført frå ansvar 333 Forebyggande helsetenester til ansvar 380 Tenester for funksjonshemma.

Ressursar tilsvarende 1,4 årsverk overført frå ansvar 380 Tenester for funksjonshemma/funksjon 2341 Aktivisering funksjonshemma (NOA) til ansvar 333 Forebyggande helsetenester/funksjon 2421 Sosial rådgiving og rettleiing (NAV).

Delansvar 330

Her ligg kostnader til fastlegeordning for kommunens innbyggjarar, legevaktteneste, medisinfagleg rådgiving, kommuneoverlege, rettleiing av turnuslegar og yngre legar. Tilsynslege og helsestasjons/skulelegeteneste er frå 2016 ført på det verksemdsområdet dei er tilknytta.

<i>Stillingsprosentar legane har i offentleg teneste:</i>	<i>Prosent</i>
Helsestasjons/skulelegeteneste (ført ansvar 333)	2 x 20 % = 40 %
Tilsynslege Heimetenester (ført ansvar 355)	2 x 20 % = 40 %
Tilsynslege Institusjon (ført ansvar 365)	53,33 %
Kommuneoverlege	40 %
Rettleiar for turnuskandidat	8 %
SUM	181,33 %

I tillegg kjem rettleiaroppgåver for nyutdanna legar (omfang varierar), samt honorar for inntektsbortfall i reisetid i samband med drifting av legekantor i Skåbukantor og honorar for administrativ leing av legevakta.

Funksjon 2403 Turnuskandidat.

På funksjonen er budsjett for lønn og tilskott til turnuskandidat i 100 %, samt lønn til rettleiar i 8 % stilling.

Funksjon 2404 Legevakt i Lillehammer interkommunale legevakt (LIKL), funksjon 2561 KAD/Øyeblikkeleg hjelp døgnopphald og funksjon 2405 Legevaktvarsling Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter (NGLMS).

Ny legevaktordning vart vedteke i KS-sak 111/13. Kommunen inngikk som følge av dette avtale med Lillehammer kommune i mai 2014.

For å samle alle tenestene, og fordi det gir lågare pris, vil også legevaktvarsling (tlf. 116/117) flyttes frå Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter til Lillehammer interkommunale legevakt (LIKL) frå august 2018.

Utgifter til LIKL vil auke i 2018 som følge av flytting til nye lokaler for legevakta (auka husleige).

Det er lagt til grunn at betaling til LIKL vil vera 2,243 mill. kr. i 2018 for Nord-Fron.

Utgifter til NGLMS i 2018 er ført opp med kr. 818.000 (8 av 12 månader).

Samla inneber dette ein auke i utgifter til legevakt, legevaktvarsling og KAD/ø-hjelp på om lag 1 mill. kr. frå 2017 til 2018.

Kostnaden går truleg noko ned frå 2019, grunna lågare kostnader til legevaktvarsling. Fordi det er knytt stor usikkerheit til dette er kostnaden lagt flatt i åra 2019 til 2021.

Funksjon 2408 Legestilling.

I tråd med KS-sak 36/17 er det lagt inn midlar til to fastlønna leger på denne funksjonen, dette inneber ein netto kostnad på 1 mill. kr. kvart år i planperioden.

Funksjon 2411 Legeteneste.

Hjelpe/kontorpersonell er i hovudsak budsjettert på denne funksjonen, i tillegg til kontorutstyr/drift av legekantoret. Her er det også ført opp kr. 67.000 til betaling til staten for behandling i utlandet (gjeld innbyggjarar i Nord-Fron som får behandling ved opphald i utlandet).

Funksjon 2412 Privat legepraksis.

Kommunen har inngått avtale med legane om at dei betaler for husleie, hjelpepersonell m.m. med tilsvarende beløp som dei får utbetalt frå kommunen i basistilskudd («nullsum»), jf. KS-sak 49/12. Inntekter og utgifter er ført på denne funksjonen. I tillegg blir honorar til lege for inntektsbortfall i reisetid i samband med drifting av legekantor i Skåbukantor ført her.

Kantoret i Skåbu er betjent to dagar i veka.

Funksjon 2413 Fronsvakta.

Kostnader ved Fronsvakta er ført her. Ny legevaktordning vart vedteke i KS-sak 111/13.

Fronsvakta er vidareført på kvardagar fram til kl. 23, laurdag og søndag frå kl. 08 til kl. 23, samt i påska og ved større arrangement frå kl. 23 til kl. 08.

Funksjon 2419 Kommunelege I

Kommunen har inngått avtale med Øyer om kommuneoverlege. Stillinga utgjer 40% og utgifter til stillinga er budsjettert på denne funksjonen.

Delansvar 333 Barn og familie

Funksjon 2321 Helsestasjon.

Det er 3,68 årsverk på helsestasjon. Det er nye nasjonale retningslinjer for helsestasjon, ungdomshelsestasjon og skolehelsetjenesten som m.a.forplikter kommunen meir i arbeidet med skolehelseteneste.

Funksjon 2346 Konsulent for funksjonshemma.

Deler av stillingsheimelen (50 %) er overført til tildelingskontor under ansvar 130 Stab.

Funksjon 2323 Lege helsestasjon.

To legestillingar på 20 % kvar knytt til helsestasjonen er ført her. Kostnader til medisiner er ført på fellestenester, funksjon 2535.

Funksjon 2406 Psykolog.

Kommunen har tilsett psykolog i 100 % stilling. Dette er eit samarbeid med Sør-Fron kommune, og kostnader fordeles med 60% til Nord-Fron og 40% til Sør-Fron. I tillegg kjem statleg tilskot på kr. 300.000.

Funksjon 2336 Frisklivssentral.

Utgifter til husleige og 100 % stilling knytt til frisklivssentralen er ført opp her.

Funksjon 2414 Fysioterapi

Den kommunale fysioterapitenesta har tilsaman 2,5 årsverk samt turnuskandidat. I tillegg kjem driftstilskott til privat praktiserande fysioterapeutar.

Funksjon 2441 Barnevern.

Kommunen har 4,5 faste årsverk i barnevernet.

Funksjon 2761 Kvalifiseringsordninga.

For å vidareføre arbeidet er ressurs til kvalifiseringsstønad lagt inn i budsjett med kr. 788.000 årleg (kr. 764.000 i 2017).

Funksjon 2811 Økonomisk sosialhjelp.

Det er lagt inn vidareføring av dagens nivå. Det er sett av 3,558 mill. kr. til økonomisk sosialhjelp årleg i planperioden.

Funksjon 2812 Sosialhjelp flyktningar.

Det er lagt inn 1 mill. kr. årleg i planperioden.

Delansvar 334 Rus og psykisk helse

Funksjon 2416 Psykisk helse

Det er 6,2 årsverk innan psykisk helsevern. Tenesta flytta i 2017 inn tilpassa lokaler i Nedregate 54.

4.10 Avdeling for heimetenester

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	35 560	37 915	2 355	6,6 %
Inntekt	-2 132	-2 151	-19	0,9 %
Netto	33 428	35 764	2 336	7,0 %

Avdeling for heimetenester omfattar ansvar 355.

Delansvar 355 Heimetenester

Under ansvaret er det budsjettert med utgifter til følgjande funksjonar: Tilsynslege, korttidsopphald, heimetenester som heimehjelp, heimesjukepleie inkl heildøgs omsorg (HDO), ambulerande vaktmeister og trygghetsalarm. Det er gjort endringar i disponeringar mellom enkeltartar.

Når det gjeld betalingsatsar blir det vist til KS-sak 115/17.

I saka er det vedteke endringar som gir noko reduserte inntekter. Dette er lagt inn i budsjettet.

Fram til 2017 har ulike felleskostnader for Heimetenester og Institusjon vore ført på eigen funksjon under ansvar 365 Institusjon. Det er gjort ein gjennomgang av kostnadene, slik at budsjettet framover blir fordelt mellom ansvar 355 og 365. Som følgje av dette er det overført om lag kr. 250.000 frå Institusjon til Heimetenester.

Funksjon 2536 Tilsynslege i institusjon.

To 20% stillingar som tilsynslege knytt til Heimetenester er ført her.

Kostnader til medisiner er ført på fellestenester, ansvar 365 funksjon 2535.

Funksjon 2537 Korttidsopphald.

Antall plasser ved avdeling korttid / rehabilitering vart etter vedtak i KS-sak 79/15 redusert frå 19 til 18 plasser.

Funksjon 2543 Ambulerande vaktmeister og trygghetsalarm.

På funksjonen ligg lønnskostnader til ambulerande vaktmeister. Matombringning, som tidlegare låg her, er frå 2016 ført på ansvar 365 Institusjonsomsorg.

Funksjon 2550 HDO-plasser.

I tråd med FS-sak 38/17 er 84 % ressurs overført frå avd.Øst, Institusjon til HDO.

Lønsutgifter inkl. tillegg er ført opp her.

Funksjon 2554 Hjemmehjelp og funksjon 2557 Hjemmesykepleie .

Utgifter til hjemmehjelp og hjemmesykepleie var tidlegare ført samla på funksjon 2541.

Dette var delt opp i 2017, slik at løn- og andre kostnader knytt til heimehjelp, inkl.

eigenbetaling, no er ført på funksjon 2554 – og utgifter knytt til hjemmesykepleie er ført på funksjon 2557. I tråd med FS-sak 38/17 er det overført ressurs tilsvarende 14 % stilling frå avd.Øst, Institusjon for å styrke avdelingsleiar hjemmesykepleie.

4.11 Avdeling for institusjonsomsorg

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	57 379	57 062	-317	-0,6 %
Inntekt	-11 885	-10 578	1 307	-11,0 %
Netto	45 494	46 484	990	2,2 %

Avdeling for institusjonsomsorg omfattar ansvar 365.

Delansvar 365 Avdeling for institusjonsomsorg.

Under ansvaret er det budsjettert med utgifter til kantine kommunehuset, kjøkken, forebyggande helsetenester for eldre, fellestenester og langtidsavdelingar.

Antall plasser er redusert med 6 plassar til 54 som følgje KS-sak 18/17.

Plassane er fordelt slik:

Avdeling Vest: 18 plassar.

Avdeling Øst: 18 plassar.

Sundtunet: 18 plassar.

Når det gjeld betalingsattsar blir det vist til KS-sak 115/17.

I saka er det vedteke endringar som gir noko reduserte inntekter når det gjeld matombringning. Reduksjon på kr. 100.000 er lagt inn i budsjettet.

Funksjon 1205 Kantine Kommunehuset

Kostnader til drift av kantina på kommunehuset er ført her. Kantina er organisert under kjøkkenet på Sundheim.

Funksjon 2530 Ressurskrevjande brukar

Vidareført som i gjeldande økonomiplan.

Funksjon 2531 Institusjon

Fellesutgifter som gjeld alle avdelingane som t.d. driftsavtaler og forsikringar er budsjettert her. Eigenbetaling er også ført opp her. Som følgje av nedlegging av 6 plassar ved avd. Øst er det forventa ein nedgang på om lag kr. 900.000 i eigenbetalinga. Nedgangen er lagt inn i budsjettet.

Funksjon 2532 Kjøkken

Kostnader til drift av kjøkken og kantine ved Sundheim er ført her.

Funksjon 2535 Fellestenester.

Fellesutgifter som gjeld ansvar 365 og ansvar 355 var tidlegare budsjettert her. Desse er no fordelt, og som følgje av dette er om lag kr. 250.000 flytta frå 365 til 355.

Funksjon 2536 Tilsynslege i institusjon.

Kostander til 53,33 % stilling som tilsynslege er ført her.

Kostnader til medisiner er ført på Forebyggende helsetenester for eldre, funksjon 2553.

Funksjon 2552 Matombringing

Her er kostnader til produksjon av mat for hjemmeboende med vedtak på matombringing. Inntekter er redusert med om lag kr. 100.000. Det blir vist til KS-sak 115/17 som omhandler betalingssatsane.

Funksjon 2553 Forebyggende helsetjenester for eldre

Her er utgifter til drift av dagtilbud for eldre hjemmeboende og utgifter til medisinsk forbruksmateriell og medisiner.

Funksjon 2562 Avdeling Øst, 2563 Avdeling Vest, 2564 Avdeling Sundtunet og 2565 Avdeling Nattevaktteneste

Her er det ført opp lønsutgifter knytt til langtidsavdelingene og nattevakttenesten. Som følge av FS-sak 38/17 og KS-sak 18/17 er avdeling Øst redusert med 6 plasser. Stillingsressurs på 84 % og 14 % er overført til ansvar 355 (HDO). I tillegg er 150 % stillingsressurs overført til nattevakttenesta. Det er nedsett ei prosjektgruppe som skal sjå på nattvaktorgansieringa framover.

4.12 Tenester for funksjonshemma (TFF)

	2017	2018	Endr. i kr.	Endr. i %
Utgift	35 982	41 843	5 861	16,3 %
Inntekt	-6 060	-434	5 626	-92,8 %
Netto	29 922	41 409	11 487	38,4 %

Tenester for funksjonshemma omfattar ansvar 380.

Delansvar 380 Tenester for funksjonshemma (TFF).

Funksjon 2341 Aktivisering funksjonshemma (NOA)

Her ligger utgifter til drift av aktivitetstilbodet for vaksne psykisk utviklingshemma.

Funksjon 2539 Avlastningsbustad

Utgifter til drift av kommunal avlastningsbolig blir ført her.

Funksjon 2541 Heimetenester

Kommunen kjøper plass til ein ressurskrevjande brukar på institusjon i ein annan kommune. Det er lagt inn midlar til vidareføring av dette med om lag 3 mill. kr. årleg.

Tilskott til ressurskrevjande tenester har vore ført her. Tilskottet er frå 2018 ført opp på ansvar 807 og dette «auker» ramma for TFF med om lag 3,7 mill. kr.

Funksjon 2547 Heimetenester

Det blir vist til KS-sak 65/15. På funksjonen er det ført kostnader i tråd med vedtaket om overføring av delar av prosjektet frå Barhaug skole til TFF frå 1.8.2015, og tilhøyrande øyremerka refusjon frå Staten.

Funksjon 2567 Barnebustad

I tråd med KS-sak 72/17 er midlar til drift av barnebustad ført opp her alle åra i planperioden og utgjer årleg ein kostnad på 6,3 mill. kr. Forventa statleg tilskott på om lag 4 mill. kr. er ført opp på ansvar 808, slik at netto kostand til tiltaket er om lag 2,3 mill. kr.

Funksjon 2712 Jobbsenteret.

Området er frå 1.1.18 overført til TFF frå Forebyggande helsetenester (ansvar 333). Det er elles lagt opp til ei vidareføring driftsnivået.

**5. UTDRAK FRÅ KOMMUNEPLANEN SIN
SAMFUNNSDEL (vedteke i KS-sak 45/17)**

4. Satsingsområder i kommende kommuneplanperiode

For å nå overordna målsetninger i planperioden er det definert noen utvalgte satsingsområder. Dette er satsingsområdene:

- Bo og leve
- Næring
- Hyttepolitikk
- By- og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Samfunnsikkerhet og beredskap
- Kommuneorganisasjon og økonomi
- Regional utvikling
- Klima
- Digitalisering

4.1 Satsingsområde bo og leve

4.1.1 Nord-Fron kommune skal legge til rette for en befolkningsøkning i planperioden, og skal i 2028 ha 6000 innbyggere.

Slik gjør vi det:

- Legge til rette for attraktive og sentrumsnære arealer for boligbygging i gang- og sykkelavstand fra sentrale funksjoner. Nye boliger skal i størst mulig grad bygges som tilgjengelige boliger, slik at mennesker med funksjonsnedsettelse sikres adkomst og bruk ved egen hjelp. Uteareal skal ha fokus på universell utforming.
- Stimulere eksisterende næringsliv og være en positiv bidragsyter til nyetableringer.
- Opprettholde gode kommunale tjenestetilbud for alle aldersgrupper.

4.1.2 Nord-Fron kommune skal legge til rette for stimulerende og trygge oppvekstvilkår i hjemmet, barnehagen, på skolen og i fritida for barn og ungdom.

Slik gjør vi det:

- Legge til rette for forebyggende tiltak gjennom tverrfaglig samarbeid mellom ulike instanser som har ansvar for barn og unge.
- Legge til rette for gode og utviklende aktiviteter for barn og unge.
- Gjennomføre tiltak mot rusmisbruk, vold og kriminalitet.
- Stimulere til samfunnsengasjement og demokratiske holdninger blant de unge, og ha et aktivt ungdomsråd som arbeider for ungdommen sine interesser.
- Kommunen skal arbeide for et godt oppvekstmiljø hvor barn og unge opplever mestring av læring, og der de får innføring i gode levevaner som gir grunnlag for varig folkehelsegevinst.
- Nord-Fron kommune skal jobbe kontinuerlig med holdningsskapende arbeid i forhold til mobbing i skolen.
- Nord-Fron er en MOT-kommune. Det betyr at vi bruker MOT-filosofien til å støtte ungdommen og til å drive med samfunnsbygging. MOT-satsinga skal styrke ungdoms

bevissthet og mot – til å leve, bry seg og si nei. Hovedmålet med MOT er å unngå mobbing, psykiske vansker, rusmisbruk og arbeide for at alle ungdommer har venner.

4.1.3 Nord-Fron skal være en foregangskommune innen innvandrings- og integreringsarbeid i Norge. Vi skal vise raushet og åpenhet for alle som ønsker å bo og arbeide her. Flyktninger og innvandrere betyr muligheter og ressurser for lokalsamfunnet.

Slik gjør vi det:

- Vellykket integrering er avhengig av at innsatsen settes inn fra dag én.
- De ansatte skal sikres rett og nødvendig kompetanse.
- Samarbeide med frivillighet for å skape naturlig møteplasser for innvandrere og flyktninger.
- Introduksjonsprogrammet skal være individuelt tilpasset, og mer av norskopplæringen skal foregå gjennom deltakelse i arbeid og aktiviteter.
- Samarbeide tett med NAV og karrieresenter for tilrettelagt opplæring og utdanning på bakgrunn av næringslivets behov.
- Det skal legges til rette for og benyttes både private og kommunale boliger ved bosetting av flyktninger.

4.1.4 Nord-Fron kommune skal ha full barnehagedekning, og barnehagene skal være en viktig arena for trivsel, oppvekst, lek, læring og integrering for barn i førskolealder.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal ha et fleksibelt og brukertilpasset barnehagetilbud, der alle barn får utfordringer og opplæring tilpasset sitt nivå og sine behov.
- Samarbeidet med de private barnehagene skal videreutvikles, og det skal legges til rette for god brukermedvirkning både i kommunale og private barnehager.
- Alle barnehagene i Nord-Fron skal ha et godt psykososialt miljø, slik at barna opplever trivsel gjennom vennskap og tilhørighet.
- Barnehagene skal ha kompetent personale, som bruker dokumentasjon og refleksjon som viktige redskap.

4.1.5 Grunnskolen i Nord-Fron skal være en god offentlig skole, og opplæringen har som mål å lære elevene grunnleggende ferdigheter, levendegjøre kulturarven, stimulere til å ta i bruk lokalkulturen og inspirere barn og unge til å være aktive og nyskapende.

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron skal satse sterkt på god ledelse av læringsprosesser og det skal være høyt læringstrykk i skolen.
- Skolen skal bidra til tverrfaglig samarbeid mellom alle som jobber med barn- og unge og bygge gode relasjoner mellom skole, kulturaktører og lokalmiljø.
- Entreprenørskap skal stå sentralt i undervisninga med erfaringslæring, kreativitet, tverrfaglighet, samarbeid og verdiskapning som sentrale element.
- Alle barn skal få tilpasset opplæring, og de ansatte i Nord-Fronskolene skal til enhver tid være godt kvalifiserte.

- Skoleanleggene skal være oppdaterte og ha god kvalitet, og uteområdene skal stimulere til fysisk aktivitet.
- Minoritetsspråklige barn skal integreres raskt i skole og lokalsamfunn, og skal så raskt som mulig ta del i ordinær undervisning i den klassen de hører til.

4.1.6 Nord-Fron kommune skal medvirke til å utvikle gode og engasjerte lokalsamfunn med et allsidig og rikt kulturliv.

Slik gjør vi det:

- Videreutvikle kulturskolen til å ha et godt tilbud for flest mulig.
- Stimulere organisasjoner som driver frivillig kulturarbeid gjennom veiledning og tilskuddsordninger.
- Legge til rette for og bidra til, at det utvikles gode anlegg for kultur, idrett og friluftsliv i kommunen.
- Støtte opp om kunst- og kulturaktører og videre satsing på kulturbasert næring.

4.1.7 Gjennom tidlig innsats og forebyggende helsearbeid skal Nord-Fron kommune redusere faren for at innbyggere får behov for ekstraordinær oppfølging av hjelpeapparatet.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal ha et godt utbygd helsetilbud til alle aldersgrupper, som sikrer at brukerne får ivaretatt sine grunnleggende sosiale og fysiske behov.
- Kommunen skal støtte opp under folks egne ressurser og selvstendighet, og skal ha fokus på folkehelse og levevilkår for alle deler av befolkningen.
- Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til å delta i hverdagsliv og samfunnsliv, og leve et aktivt liv i fellesskap med andre.
- Innbyggere skal ha mulighet for et differensierte botilbud og det skal legges til rette for at innbyggerne kan bo lengst mulig i eget hjem.
- For å unngå ensomhet skal kommunen bidra med å opprette gode dagtilbud og sosiale møteplasser.
- Kommunen skal utvikle potensialet og styrke samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner.
- Kommunen skal legge til rette for økt bruk av velferdsteknologi som dekker den enkeltes behov gjennom alle livsfaser.
- Kommunen skal gjøre innbyggerne kjent med innholdet i og nivået på kommunale helse- og omsorgstjenester.
- Kommunen skal drive målrettet rekrutteringsarbeid for å sikre fremtidig behov for fagpersonell.
- Kommunen skal vurdere om private aktører kan være et supplement til offentlig drift av helse- og omsorgstjenester som ligger utenfor de lovpålagte oppgavene.
- Folkehelsearbeidet skal bidra til god helse og forebygge sykdom. Det skal være økt innsats på forebyggende helsetjenester, særlig innen psykisk helse, rus, rehabilitering

og tverrfaglige tjenester. Det skal legges til rette for varierte dagtilbud både i og utenfor institusjon.

4.2 Satsingsområde næring

4.2.1 Nord-Fron kommune skal arbeide for økt vekst i næringslivet, som en aktiv støttespiller for både eksisterende næringsliv og nyetablerere.

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron kommune skal ha fokus på et framtidsretta og offensivt næringsliv med økt fokus på det grønne skiftet, både innen produksjon, energibruk og transport. Kommunen skal være en viktig pådriver overfor næringslivet, både for å utvikle eksisterende næringsliv i kommunen og stimulere til nyskaping. Tilgang til tilstrekkelig antall lærlingeplasser både i kommunal regi og via privat næringsliv er sentralt. God tilgang på tilrettelagt næringsareal er viktig.
- Kommunen skal være en viktig pådriver overfor landbruket, for å bidra til optimisme og framtidstro, og gjennom det å sikre bosetting og sysselsetting.
- Innvandrere skal integreres i lokalt næringsliv så langt det er mulig, så vel som i lokalsamfunnet for øvrig, for å kunne utnytte den ressursen de er både som mennesker og arbeidstagere.
- Kommunen skal bidra til at landbruksnæringen og reiselivsnæringen sammen kan utvikle gode reiselivsprodukt.

4.3 Satsingsområde hyttepolitikk

4.3.1 Nord-Fron kommune skal være en attraktiv, positiv og offensiv hyttekommune.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal være en pådriver for at både nye og etablerte hytteeiere opplever en gjestfri kommune, der de ønskes velkommen som en naturlig del av lokalsamfunnet.
- Kommunen skal jobbe aktivt for å inkludere hytteinnbyggerne. Gjennom aktiv dialog skal kommunen arbeide for at hytteinnbyggerne blir mer delaktige i lokalmiljøet. Tettere dialog og bedre samhandling mellom kommunene og hytteinnbyggerne kan også gi økt verdiskapning i regionen.
- Kommunen ønsker en bærekraftig hytte- og destinasjonsutvikling, særlig ved utbygging av nye hyttefelt.

4.3.2 Kommunen skal ha god tilgang på egne og attraktive tomter i alle deler av kommunen, og gjennom det opprettholde god sysselsetting innen hytterelaterte næringer.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal gjennom overordna planverk og arealpolitiske føringer sikre god tilgang på egne og attraktive tomter for fritidsbebyggelse, uten at dette skal gå på bekostning av andre viktige verdier i kommunen.
- Det skal tas hensyn til overordna planer, og legges til rette for bevaring av viktige naturverdier, samtidig som vi skal ha areal tilgjengelig for hyttetomter.

- Allerede planavklarte tomtereserver skal hensyntas ved tilrettelegging for eventuelle ytterligere areal, slik at det er et realistisk forhold mellom tilbud og etterspørsel.

4.4 Satsingsområde by- og tettstedsutvikling

4.4.1 I 2046 har Vinstra blitt et viktig midtpunkt mellom Oslo, Trondheim og Nord-Vestlandet. Vinstra har utviklet seg til å bli et naturlig sentrum for handel, næring, utdanning, kultur og administrasjon i Gudbrandsdalen.

Slik gjør vi det:

- Gjennom utviklingen av et klimanøytralt, kompakt og levende sentrum med handel, kultur, tjenester og boliger skal Vinstra by være attraktiv for fastboende, innflyttere og besøkende, både som et sterkt kommunesenter og et naturlig stoppested.
- Naturen, landbruk, næring, handel, kultur og utdanning er bundet sammen i et sosialt levende sentrum som er lett tilgjengelig for gående og syklende, og som har gode parkeringsmuligheter for tilreisende og kommunens egne innbyggere.
- Vinstra skal bli et sted mange i Gudbrandsdalen føler eierskap og tilhørighet til som regionalt senter og sentrum skal bli en naturlig destinasjon og utgangspunkt for mosjon og friluftsliv i nærområdet.
- Det skal skapes et enhetlig sentrum som er tilgjengelig for alle, med felles arenaer, arrangementer, møteplasser, skoler og fritidstilbud som bidrar til å skape en felles identitet, stolthet og selvbevissthet i befolkningen.
- Utbygging av nye boliger skal skje via fortetting av eksisterende boligområder, for å skape et mer klimaeffektivt utbyggingsmønster og gi bedre grunnlag for økt kollektivtilbud. Det skal være økt fokus på utvikling av gode knutepunkter for samferdsel, og på gode gang- og sykkelmuligheter til og fra sentrumsområdene.

4.4.2 Det skal synes at Nord-Fron kommune satser på å gi barn og unge gode oppvekstmiljø.

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron kommune ønsker å legge til rette for gode arealer for lek og aktivitet i bybildet, der også øvrige aldersgrupper trives. Lekeplasser med kvalitet skal utvikles til å bli gode møteplasser på tvers av aldersgruppene.

4.4.3 Nord-Fron kommune skal ha et godt vedlikehold kommunalt vegnett, som bygges ut etter behov og i størst mulig grad er trafiksikkert.

Slik gjør vi det:

- Tiltak på kommunale veger skal gjøres ut fra behov hos innbyggere og næringsliv. Vegstandard, trafikkmengde og antall ulykker skal avgjøre hvilke veger som skal prioriteres.
- Kantvegetasjon langs vegene skal holdes på et minimum, og grøfter og stikkrenner skal vedlikeholdes for å ta unna overvann i en 200-årsskala.
- Tiltak knyttet til myke trafikanter skal ha høy prioritet.

4.4.4 Nord-Fron kommune skal drifte offentlig vannforsyning og avløpsnett uten store avbrudd eller alvorlig forurensing.

Slik gjør vi det:

- Nasjonale mål for vann og helse skal legges til grunn i kommunens arbeid, og det skal jobbes kontinuerlig med å opprettholde et godt vedlikehold knyttet til ledningsnett og tekniske installasjoner.
- Det skal stimuleres til økt utbygging av fellesanlegg for drikkevann, også i privat regi.
- Avløpsnettet skal moderniseres for å hindre innlekking av overflatevann.

4.5 Satsingsområde samferdsel og infrastruktur

4.5.1 Nord-Fron kommune skal være en pådriver for økt bruk av kollektivtrafikk, både internt i kommunen og til og fra kommunen.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal jobbe aktivt for å opprettholde Vinstra som fast stoppested for togtrafikken.
- Kommunen skal være en pådriver for å få på plass et bedre kollektivtilbud, både med buss og tog, for de som pendler ut av kommunen eller inn til kommunen. Det skal jobbes aktivt for å bedre kollektivtilbudet med buss for de som reiser internt i kommunen.

4.5.2 Nord-Fron kommune skal jobbe for et godt infrastrukturtilbud i kommunen.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal være en pådriver for at alle deler av kommunen skal få fiber eller raskt bredbånd.

4.6 Satsingsområde samfunnssikkerhet og beredskap

4.6.1 Nord-Fron kommune skal jobbe systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap forankret i faglig sterke risiko- og sårbarhetsanalyser for å forebygge uønskede hendelser. Nord-Fron skal være en sikker kommune, og ha god beredskap for krisehåndtering.

Slik gjør vi det:

- Organisasjonen har trent for, og øvd på, scenarier som sikrer at kommunen har tilstrekkelig evne til å håndtere uønskede hendelser og til hurtigst mulig å gjenopprette normaltilstanden.
- I all fysisk planlegging og tilrettelegging skal kommunen legge vekt på å forebygge uhell, ulykker og naturbaserte uønskede hendelser.
- Beredskapsarbeidet skal peke på nødvendige klimatilpasninger som følge av mer ekstremvær, og bruken av digitale verktøy og informasjonsløsninger skal videreutvikles.
- Beredskapsplanene skal til enhver til være oppdaterte, og kommunen skal ha jevnlig møter i beredskapsrådet.

- Ledere og personell skal være kjent med rutiner og ha mottatt trening i forkant, og det gjennomføres regelmessige beredskapsøvelser.
- Kommunen skal ha gode rutiner for å informere befolkningen i forkant av og under spesielt kriser.

4.7 Satsingsområde kommuneorganisasjon og økonomi

4.7.1 Nord-Fron kommune skal framstå som en attraktiv arbeidsgiver, og skal drive organisasjons- og serviceutvikling for å skape en effektiv og publikumsretta kommuneorganisasjon.

Slik gjør vi det:

- Det skal legges vekt på å skape og opprettholde et godt arbeidsmiljø, der det blant annet skal være stor fokus på å forhindre sykefravær i organisasjonen.
- Kommunen skal på grunnlag av kommuneplanen og årlig rullert handlingsplan og budsjett gjøre en mest mulig bevisst prioritering av oppgavene.
- Kommunen skal ha oppdaterte planer for arbeidsgiverpolitikk, sykefraværsoppfølging og arbeidsmiljø, og skal ha fokus på å rekruttere kompetent personell samt sikre oppdatering av kompetanse for å yte gode tjenester overfor innbyggere og publikum.
- Nord-Fron kommune skal ha en bevisst holdning til bruk av nynorsk som kommunens målform.

4.7.2 Kommunen skal ha god økonomistyring og en sunn økonomi som gir økonomisk handlefrihet og sikrer et godt tjenestetilbud over tid.

Slik gjør vi det:

- Kommunen skal i sitt arbeid med å rekruttere ledere i organisasjonen ha fokus på kunnskap om / forståelse for økonomistyring.
- Kommunen skal i kommuneplanens handlingsdel fastsette handlingsregler som bidrar til en sunn økonomi og økonomisk handlefrihet.

Handlingsreglene skal omfatte:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Handlingsregelen skal også ha egen vurdering i forhold til resultat korrigert for premieavvik og bruk/avsetning til bundne fond.
- Minimum for størrelse på disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter.
- Maksimal lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Handlingsregelen skal også ha egen vurdering i forhold til lånegjeld fratrukket selvkostområder og videre-utlån.

4.8 Satsingsområde regionalutvikling

4.8.1 Vinstra videregående skole og Karrieresenteret skal framstå som en vital og livskraftig utdanningsinstitusjon for Midt-Gudbrandsdalen, og være det naturlige valget innen videregående utdanning i regionen.

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron kommune ønsker å støtte opp under Vinstra videregående skole og Karrieresenteret som en viktig kompetansearbeidsplass og utdanningsinstitusjon i regionen.
- Det skal jobbes aktivt for å opprettholde det mangfoldet skolen har av utdanningsmuligheter i dag, samt få på plass nye valgretninger tilpasset framtida. Skolens særskilte studietilbud bør styrkes, og tilbys også til elever utenom Oppland.

4.8.2 Vinstra skal være et sterkt regionalt senter for Midt-Gudbrandsdalen

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron kommune skal sammen med de øvrige kommunene i Midt-Gudbrandsdalen ha fokus på å utvikle Vinstra til et sterkt regionalt senter, ikke bare som regionalt handelssenter, men også som et sterkt regionalt utdannings- og arbeidssenter.
- Det skal legges til rette for etablering av kompetansehevingsarbeidsplasser i nær tilknytning til Vinstra videregående skole.

4.8.3 Nord-Fron kommune skal delta aktivt for å realisere regionale satsingsområder i Midt-Gudbrandsdalen.

Slik gjør vi det:

- Nord-Fron kommune skal sammen med andre kommuner og Oppland fylkeskommune arbeide for gode sykkeltraséer gjennom kommunen, både nede i dalen og i fjellområdene.
- Nord-Fron kommune skal, sammen med andre kommuner og landbruksorganisasjonene, arbeide for en rovdyrforvaltning som effektivt sikrer at utmarksressursene kan utnyttes til beite, jakt og friluftsliv. Det skal ikke være ulv i Nord-Fron kommune.
- Kommunen skal jobbe for å videreføre vedtatte satsinger innen arrangement, bærekraftig reiseliv og opplevelsesnæring og ungdom og bolyst.
- Nord-Fron skal sammen med de andre kommunene, regionrådet og fylkeskommunen jobbe for etablering av større offentlige og private arbeidsplasser.
- Kommunen skal, eventuelt sammen med private aktører, ha og tilby kontorer for andre offentlige funksjoner som eventuelt får lokalisering i Nord-Fron.

4.9 Satsingsområde klima

4.9.1 Klima er en av de største utfordringene i vår tid. Både globalt og lokalt er det viktig å arbeide for å redusere utslipp. Paris-avtalen er en viktig internasjonal klimaavtale som forplikter oss til å arbeide for et lavutslippssamfunn. For å nå nasjonale og globale klimamål må vi redusere utslippene lokalt. Da kan vi bare lykkes om vi samarbeider tett med innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner.

Slik gjør vi det:

- Tilrettelegge for utvikling av smarte lokalsamfunn som kan møte de store utfordringene ved hjelp av ny teknologi, gode løsninger og innbyggerinvolvering.
- Legge til rette for møteplasser og grøntarealer i sentrum.

- Redusere energibruken i offentlige bygg, og øke andelen nullutslippsbygg blant kommunale nybygg.
- Legge til rette for flere gang- og sykkelveger.
- Bruke innkjøp og kontraktstildeling til å fremme energieffektivitet, klima og miljøhensyn i virksomheten.
- Jobbe for å få bedre kollektivtilbud, både internt i kommunen og for pendlere som skal kjøre ut av kommunen.
- Bedre utnyttelse av avfall som kan gi grunnlag for nye næringer og arbeidsplasser.
- Være en foregangskommune ved å legge til rette for og ta i bruk klimavennlige biler.

4.10 Satsingsområde digitalisering

4.10.1 Digitalisering skaper nye, store muligheter for både næringslivet og for det offentlige. Alt som kan digitaliseres, vil digitaliseres. Utviklinga av teknologi, lagringskapasitet og kunstig intelligens gjør at maskiner kan utføre oppgaver som mennesker til nå har vært alene om. Derfor stiller den teknologiske utviklinga store krav til omstilling av både samfunn, næringsliv og offentlig sektor.

Nord-Fron kommune skal bruke nye muligheter og ny teknologi til å skape et bedre samfunn og mer individuelt tilpassede tjenester til innbyggerne.

Slik gjør vi det:

- Legge til rette for digitalisering og kompetanseheving innen IKT for ansatte for å sikre bedre tjenester til innbyggerne
- Stryka IKT satsing i skolen både på læremidler, innhold og lærernes kompetanse
- Arbeide for at alle innbyggere og næringslivet i Nord-Fron får tilgang til høyhastighets internetttilgang
- Legge til rette for at kommunen er offensiv innen teknologiutvikling, kompetansebygging og nyskapning slik at teknologiskiftet kommer fellesskapet til gode i form av nye fremtidige arbeidsplasser og verdiskapning.
- Utnytte velferdsteknologi og e-helse for å gi et bedre helse- og omsorgstilbud

6. KOSTRA – TAL

I tabellane er det sett opp utvalte KOSTRA-tal (konsern-tal) for nokre av tenestoområda som viser utvikling for NFK i 2015/2016, nabokommunane Sør-Fron (SFK) og Ringeby (RK), Oppland og landet utanom Oslo for 2016. Tala er til ein viss grad brukt som grunnlagsmateriale i budsjettarbeidet.

Økonomiske nøkkeltal:

Netto resultat i % av brutto driftsinntekter

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
4,9	3,8	3,3	6,4	3,6	3,9

Langsiktig gjeld (inkl. pensjonsforpliktelse) i % av brutto driftsinntekter

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
188,9	213,6	186,4	225,7	210,2	210,5

Langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelse) i % av brutto driftsinntekter

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
76,1	94,4	55,9	99,7	86,7	94,9

Tekniske tenester:

Gebyr for vannforsyning (ekskl. mva) (gjelder rapporteringsåret+1)

	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
Årsavgift *	3.923	3.355	3.732	3.790	3.441
Tilknytn. høg	30.000
Tilknytn. låg	15.000

	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
Tilknytn. én sats	15.000	21.879

Gebyr for avløp (ekskl. mva) (gjelder rapporteringsåret+1)

	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
Årsavgift *	5.859	3.557	5.388	4.941	3.840
Tilknytn. høg	70.000
Tilknytn. låg	30.000

	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
Tilknytn. én sats	15.000	20.664

*Gebyret er oppgitt eks.mva. for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis gebyret per 1. januar 2016. Dersom stipulert årsgebyr er mest utbredt i kommunen oppgis dette for en standardbolig på 120 m2 bruksareal. Dersom vannmåler er mest utbredt oppgis prisen for 150 m3 avløpsvann.

Skole:**Netto driftsutgifter til grunnskolesektor pr. innb 6-15 år**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
130.806	130.459	129.687	114.620	115.609	105.196

Driftsutgifter til undervisningsmateriell i grunnskolen pr. elev

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
1.979	2.246	2.811	2.053	1.604	1.509

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. årstrinn

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
11,1	11,7	11,8	10,2	12,5	13,4

Barnehage:**Netto driftsutgifter til barnehage pr. innb 1-5 år**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
152.011	155.242	138.658	121.831	136.230	137.740

Andel barn 1-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
94,7	92,9	89,4	92,0	91,1	91,5

Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager pr. korrigert oppholdstime

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
70	73	67	74	63	61

Nøkkeltallet er basert på regnskapsopplysninger og innsendt årsmelding for barnehagene.

En barnehageplass er regnet om til oppholdstimer pr. uke. Driftsutgifter er korrigert for å gjenspeile ressursinnsatsen knyttet til kommunens egen tjenesteproduksjon, dvs. at bl.a. kjøp av tjenester fra andre er ekskludert. Disse korrigerte driftsutgiftene er deretter fordelt på antall oppholdstimer for å finne nøkkeltallet.

Kultur:**Netto driftsutgifter for kultursektoren pr. innb**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
4.565	3.130	3.605	2.874	2.085	2.121

Netto driftsutgifter til kommunale kultur- og musikkoler pr. innb

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
348	337	357	420	345	292

Kommunehelsetenesta:**Netto driftsutgifter til kommunehelsetenesta pr. innb**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
3.339	3.195	3.701	4.244	2.933	2.544

Sosialtenester og barnevern:**Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innb 20-66 år**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
2.504	3.808	2.547	2.116	3.291	3.543

Netto driftsutgifter til barnevern pr. innb 0-17 år

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
6.127	5.531	9.670	6.628	10.047	8.904

Pleie – og omsorgstenester:**Netto driftsutgifter til pleie- og omsorgstenester pr. innb**

NFK 2015	NFK 2016	SFK 2016	RK 2016	Oppland 2016	Landet 2016
20.547	22.083	23.896	22.540	20.060	17.003

7. ØKONOMISKE OVERSIKTER

- Budsjettskjema 1A: Driftsbudsjettet
- Budsjettskjema 1B: Driftsbudsjettet
- Budsjettskjema 2A og 2B: Investeringsbudsjettet
- Økonomisk oversikt drift
- Økonomisk oversikt investering

7.1 Budsjettskjema 1A: Driftsbudsjettet

BUDSJETTSKJEMA 1A - DRIFTSBUDSJETTET 2018-2021

Kostra-arter	Reknesk. 2016	Budsjett 2017	Økonomiplan			
			2018	2019	2020	2021
Kommunens frie inntekter 1)	-298 796	-305 171	-314 054	-313 054	-313 054	-313 054
Herav skatt på inntekt og formu.	870 -137 689	-140 961	-143 992	-143 992	-143 992	-143 992
Ordinært rammetilskott	800 -161 107	-164 210	-170 062	-169 062	-169 062	-169 062
Eigedomsskatt	874,875 -50 218	-42 673	-37 823	-39 123	-40 223	-41 223
Andre dir. eller indirekte skatter 2)	877 -20 484	-20 350	-20 350	-20 350	-20 350	-20 350
Andre generelle statstilskott 3)	810* 1 115	-747	-726	-691	-691	-691
Sum frie disponible inntekter	-370 614	-368 941	-372 953	-373 218	-374 318	-375 318
Renteinntekter og utbytte 4)	900,905 -10 942	-9 358	-10 066	-9 759	-9 820	-9 709
Gevinst finansielle instrumenter (o	909 -1 043	-300	-800	-800	-800	-800
Renteutgifter, provisjoner og andre	500 9 329	10 903	9 557	10 525	11 535	12 004
Tap finansielle instrumenter (omløp	509 263					
Avdrag på lån	510 20 880	25 393	25 697	27 026	28 842	30 319
Netto finansinntekter/utgifter	18 487	26 638	24 388	26 992	29 757	31 814
Til dekn. av tidl.års underskott	530 0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetningar	540* 17 766	482	686	609	7 326	11 350
Til bundne avsetningar 5)	550* 1 526	1 386	1 389	1 393	1 393	1 393
Bruk av tidl.års overskott	930 -8 904	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetn.	940* 0	-316	-3 047	-3 616	0	0
Bruk av bundne avsetn. 5)	950* -4 892	-900	-900	-900	-900	-900
Netto avsetningar	5 496	652	-1 872	-2 514	7 819	11 843
Overført til investeringsbudsjett	570 256	328	288	340	392	394
Herav til inv. næringsfond II-Kraftfond		0	0	0	0	0
Herav driftsmidler				0	0	0
Herav til finansiering av r/a startlån	256	328	288	340	392	394
Til fordeling drift	-346 375	-341 323	-350 149	-348 400	-336 350	-331 267
Sum fordelt til drift (skjema 1B)	-332 685	-341 323	-350 149	-348 400	-336 350	-331 267
Merforbruk / mindreforbruk	580/980 -13 690	0	0	0	0	0

* Ikke entydig

	Reknesk. 2016	Budsjett 2017	Økonomiplan			
			2018	2019	2020	2021
NOTER						
1) Grunnlag for skatteanslag og netto innt.utjamning						
Rammetilskott	158 254	160 567	165 548	165 548	165 548	165 548
Skjønnsmidler /skjønnsmidler flom	0	1 300	1 000	0	0	0
Netto inntektsutjamning	2 853	2 343	3 514	3 514	3 514	3 514
Skatt inkl. naturr.skatt	156 680	159 961	162 992	162 992	162 992	162 992
Sum skatt, netto innt.ut. og rammetilskott	317 787	324 171	333 054	332 054	332 054	332 054
Herav naturressursskatt (se note 2)	18 991	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000
Sum skatt og rammetilskott	298 796	305 171	314 054	313 054	313 054	313 054
2) Andre direkte eller indirekte skatter						
Konsesjonsavgifter	1 493	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Naturressursskatt	18 991	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000
Sum andre direkte/indirekte skatter	20 484	20 350	20 350	20 350	20 350	20 350
3) Forventa generelle statstilskott-utval						
Komp.tilskott (art 1810, A810)	-1 115	747	726	691	691	691
Sum andre generelle statstilskott	-1 115	747	726	691	691	691
4) Forventa utbytte frå komm. selskap-utval						
Utbytte frå GE AS / Eidsiva AS	6 738	6 480	6 828	6 598	6 598	6 598
5) Bundne avsetningar og bruk						
Avsetning kraftfond	1 493	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Avsetning bundne driftsfond skjønnsmidler	0					
Avsetning rentemidlar	33	36	39	39	39	39
Sum avsetning bundne fond	1 526	1 386	1 389	1 389	1 389	1 389
Bruk kraftfond	900	900	900	900	900	900
Bruk bundne dr.fond skjønnsmidler	3 992					
Sum bruk av bundne fond	4 892	900	900	900	900	900

7.2 *Budsjettskjema 1B: Driftsbudsjettet*

Ansvarsomr. i budsjettet	Delansvar	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	Oppr. B-2017	%-endr. 17-18	R-2016
POLITISK VERKSEMD	111 POLITISK VERKSEMD	4 725	4 720	4 025	4 420	5 377		5 875
	113 KYRKJELEG FELLESRÅD	6 051	6 051	6 051	6 051	5 981		5 826
	Sum politisk verksemd	10 776	10 771	10 076	10 471	11 358	-5,1 %	11 701
RÅDMANNLEIING	115 RÅDMANNLEIING	6 291	5 791	2 791	1 291	7 135		7 868
	116 REGIONALT SAMARBEID	680	680	680	680	672		688
	117 FELLESGIFTER	14 703	13 803	12 303	11 803	13 078		14 282
	118 SAMHANDL. R. / FELLESGIFTER	322	-678	-2 999	-3 499	110		-109
	119 FELLESGIFTER, KULTUR, TD, AN	-500	-2 000	-4 500	-5 000	0		0
	Sum rådmannleiing	21 496	17 596	8 275	5 275	20 995	2,4 %	22 729
STAB	121 STAB	13 880	13 880	13 880	13 880	13 770		12 443
	125 FELLESGIFTER	6 921	6 921	6 921	6 921	7 062		6 688
	126 LÆRLINGAR	1 176	1 176	1 176	1 176	1 144		1 103
	130 STAB PLEIE- OG OMSORG	2 630	2 630	2 630	2 630	2 317		2 053
	Sum stab	24 607	24 607	24 607	24 607	24 293	1,3 %	22 287
TEKNISK DRIFT	140 TEKNISK DRIFT	26 430	25 162	24 668	24 681	27 290		32 539
	143 FLOM 2013	1	1	1	1	1		3 435
	Sum teknisk drift	26 431	25 163	24 669	24 682	27 291	-3,2 %	35 974
AREAL OG NÆRING	160 AREAL OG NÆRING	11 720	11 033	10 674	10 674	11 117	5,4 %	8 835
SØDORP SKOLE	230 SØDORP SKOLE	14 859	15 116	15 202	15 076	14 326	3,7 %	14 267
KVAM SKOLE	232 KVAM SKOLE	10 129	10 692	10 936	10 311	9 880	2,5 %	9 936
BARHAUG SKOLE	233 BARHAUG SKOLE	14 150	14 496	14 549	14 162	13 549	4,4 %	12 987
SKÅBU OPPVEKST	235 SKÅBU OPPVEKST SKOLE	7 816	8 082	8 160	8 182	7 489		1 854
	235 SKÅBU OPPVEKST B.HAGE	2 062	2 062	2 062	2 062	1 984		7 360
	Sum Skåbu oppvekst	9 878	10 144	10 222	10 244	9 473	4,3 %	9 214
VINSTRÅ UNGDOMSSKOLE	236 VINSTRÅ UNGDOMSSKOLE	23 734	23 755	22 952	22 595	22 640	4,8 %	21 234

FELLESOMRÅDE BARNEHAGE	21 675	21 675	21 675	21 675	21 675	21 140	2,5 %	21 302
KULTUR	9 004	7 604	7 604	7 604	7 604	7 483		7 477
250 FELLESONRÅDE BARNEHAGE	4 318	4 318	4 318	4 318	4 318	4 143		4 423
270 FELLEOUTGIFTER KULTUR	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249	3 924		3 669
272 KULTURBYGG	2 976	2 081	1 951	1 951	1 951	3 339		0
273 MUSIKK OG UNGDOMSARBEID	1 309	1 309	1 309	1 309	1 309	1 295		981
274 FLYKTNINGARBEID	21 856	19 561	19 431	19 431	19 431	20 184	8,3 %	16 550
275 FRIVILLIGARBEID	Sum Kultur							
FOREBYGGENDE HELSETENESTE	10 834	10 447	10 447	10 447	10 447	8 325		8 837
330 LEGEKONTOR	27 331	27 331	27 331	27 331	27 331	27 896		26 112
333 BARN OG FAMILIE	6 853	6 853	6 853	6 853	6 853	7 143		6 821
334 PSYKISK HELSEVERN	45 018	44 631	44 631	44 631	44 631	43 364	3,8 %	41 770
Sum Forebyggende helsetenester	35 764	35 764	35 764	35 764	35 764	33 428	7,0 %	32 314
AVDELING FOR HEIMET.	46 484	46 484	46 484	46 484	46 484	45 494	2,2 %	44 722
AVDELING FOR INSTITUSJON	41 409	41 406	41 406	41 406	41 406	29 922	38,4 %	27 293
TENESTER FOR FUNKSJONSH.	379 986	372 894	361 553	357 488	358 454	353 115	6,0 %	353 115
Sum politikk, rl, vo							5,7 %	353391
ANDRE UTGIFTER/INNTEKT.	-2 297	-2 297	-2 297	-2 297	-2 297	-1 535		-9 698
806 PREMIEAVVIK PENSJON/PENSJON	-20 913	-14 701	-14 297	-14 297	-14 690	-8 564		-3 720
807 ANDRE INNTEKTER/UTGIFTER	-6 627	-7 496	-8 609	-9 234	-9 234	-7 032		-7 010
808 KONSESJONSKRAFT	0	0	0	0	0	0		0
900-999 AVSKRIVNINGAR	-29 837	-24 494	-25 203	-26 221	-26 221	-17 131	74,2 %	-20 428
Sum andre utgifter/inntekter	350 149	348 400	336 350	331 267	331 267	341 323		332 687
Sum skjema 1b	350 149	348 400	336 350	331 267	331 267	341 323		332 687
Sum fordelt til skjema 1b fra 1a	0	0	0	0	0	0		0
Differanse (avrunding / "borediff")								

%-vis endring fra år til år er ikke direkte sammenlignbare pga tekniske endringer m.m.

7.3 Budsjettskjema 2A og 2B: Investeringsbudsjettet

BUDSJETTSKJEMA 2 A - INVESTERINGSBUDSJETTET 2018-2021
--

	R-2016	B-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021
Investeringer i anleggsmidler	164 915	74 779	46 188	75 665	59 150	22 500
Utlån og forskutteringer	243	1 050	3 000	3 000	3 000	3 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 297	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Avdrag på lån	316	407	438	540	642	744
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	3 679	1 587	1 950	950	760	1 140
Årets finansieringsbehov	170 449	79 173	52 926	81 505	64 902	28 734
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	121 565	1 050	44 691	69 965	54 551	23 407
-herav til investeringar	120 515	0	41 691	66 965	51 551	20 407
-herav til startlån	1 050	1 050	3 000	3 000	3 000	3 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	2 619	280	1 200	200	160	240
Tilskudd til investeringar	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	30 304	7 100	3 848	8 700	7 599	2 093
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	12 458	69 136	1 549	950	850	1 250
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	166 946	77 566	51 288	79 815	63 160	26 990
Overført frå driftsbudsjettet	256	257	288	340	392	394
-herav til investeringar		0	0	0	0	0
-herav til startlån	256	257	288	340	392	394
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 247	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Sum intern finansiering	3 503	1 607	1 638	1 690	1 742	1 744
Sum finansiering	170 449	79 173	52 926	81 505	64 902	28 734
Udekket / udisponert (over/underskott)	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2 B - INVESTERINGSBUDSJETTET 2018-2021
--

Til investeringar i anleggsmidler	164 915	74 779	46 188	75 665	59 150	22 500
Disponert slik:						
1. IKT-investeringar	2 117	800	1 000	1 470	900	800
2. Investeringar teknisk drift	162 561	73 679	45 188	73 925	57 750	21 700
3. Kulturbygg m/tilh. utstyr	237	300	0	270	500	0
Sum fordelt til rammeområder	164 915	74 779	46 188	75 665	59 150	22 500

7.4 Økonomisk oversikt drift

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFTSBUDSJETT 2018-2021						
	Regnskap16	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	17 891	18 376	17 891	17 891	17 891	17 891
Andre salgs- og leieinntekter	68 690	68 061	63 218	80 753	65 670	66 389
Overføringer med krav til motytelse	64 098	33 313	38 582	36 629	35 927	35 524
Rammetilskudd	161 107	164 210	170 462	169 462	169 062	169 062
Andre statlige overføringer	20 502	23 346	22 180	15 903	11 321	8 826
Andre overføringer	5 091	3 631	3 631	3 631	3 631	3 631
Skatt på inntekt og formue	137 689	140 961	143 992	143 992	143 992	143 992
Eiendomsskatt	50 218	42 673	37 823	39 123	40 223	41 223
Andre direkte og indirekte skatter	20 484	20 350	20 350	20 350	20 350	20 350
Sum driftsinntekter	545 771	514 921	518 129	527 734	508 067	506 888
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	263 829	257 483	271 562	270 695	264 974	260 756
Sosiale utgifter	55 964	71 791	73 266	72 894	72 319	71 913
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	82 736	78 279	76 340	72 275	61 179	58 324
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	64 977	49 411	55 295	54 195	53 398	52 398
Overføringer	44 896	34 247	35 845	33 750	33 881	33 974
Avskrivninger	23 500	28 143	23 500	23 500	23 500	23 500
Fordeelte utgifter	-5 684	-7 074	-7 596	-7 596	-7 596	-7 596
Sum driftsutgifter	530 218	512 280	528 212	519 713	501 655	493 269
Brutto driftsresultat	15 553	2 641	-10 083	8 021	6 412	13 619
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	11 061	9 359	10 067	9 760	9 821	9 710
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmi)	1 043	300	800	800	800	800
Mottatte avdrag på utlån	126	35	35	35	35	35
Sum eksterne finansinntekter	12 230	9 694	10 902	10 595	10 656	10 545
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	9 332	10 903	9 557	10 525	11 535	12 004
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	263	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	20 880	25 393	25 697	27 026	28 842	30 319
Utlån	166	49	49	49	49	49
Sum eksterne finansutgifter	30 640	36 345	35 303	37 600	40 426	42 372
Resultat eksterne finansransaksjoner	-18 410	-26 651	-24 401	-27 005	-29 770	-31 827
Motpost avskrivninger	23 500	28 143	23 500	23 500	23 500	23 500
Netto driftsresultat	20 642	4 133	-10 984	4 516	142	5 292
Interne finansransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	8 904	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	11 144	318	7 016	4 618	5 535	5 311
Bruk av bundne fond	9 609	6 454	6 357	5 430	3 460	2 560
Sum bruk av avsetninger	29 656	6 772	13 373	10 048	8 995	7 871
Overført til investeringsregnskapet	256	328	288	340	392	394
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	27 674	5 813	686	12 805	7 326	11 350
Avsatt til bundne fond	8 678	4 764	1 415	1 419	1 419	1 419
Sum avsetninger	36 608	10 905	2 389	14 564	9 137	13 163
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	13 690	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	20 642	4 133	-10 984	4 516	142	5 292
1 % av sum driftsinntekter	3,8 %	0,8 %	-2,1 %	0,9 %	0,0 %	1,0 %
1 % av sum driftsinntekter-korrigert for v/a Furusjøen	0,1 %	0,1 %	-1,5 %	-1,5 %	0,9 %	1,9 %

7.5 Økonomisk oversikt investering

ØKONOMISK OVERSIKT INVESTERINGSBUDSJETT 2018-2021
--

	R-2016	B-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	2 579	280	1 200	200	160	240
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	11 714	68 986	1 399	750	600	900
Kompensasjon for merverdiavgift	30 304	7 100	3 848	8 700	7 599	2 093
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	44 597	76 366	6 447	9 650	8 359	3 233
Utgifter						
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produk	134 611	74 779	46 188	75 665	59 150	22 500
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produk	0	0	0	0	0	0
Overføringer	30 304	0	0	0	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	164 915	74 779	46 188	75 665	59 150	22 500
Finansstransaksjoner						
Avdrag på lån	316	407	438	540	642	744
Utlån	243	1 050	3 000	3 000	3 000	3 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 297	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	1 712	1 587	1 950	950	760	1 140
Avsatt til bundne investeringsfond	1 967	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	5 534	4 394	6 738	5 840	5 752	6 234
Finansierungsbehov	125 852	2 807	46 479	71 855	56 543	25 501
Dekket slik:						
Bruk av lån	121 565	1 050	44 691	69 965	54 551	23 407
Salg av aksjer og andeler	40	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	744	150	150	200	250	350
Overført fra driftsregnskapet	256	257	288	340	392	394
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	1 297	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	1 951	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	125 852	2 807	46 479	71 855	56 543	25 501

**8. DIVERSE ØKONOMISKE RAPPORTAR -
VEDLEGG**

- Lånegjeldsutvikling 2016 – 2021
- Fondsutvikling 2016 – 2021
- Investeringar brutto pr. prosjekt 2018 - 2021

8.1 Lånegjeldsutvikling 2016 – 2021

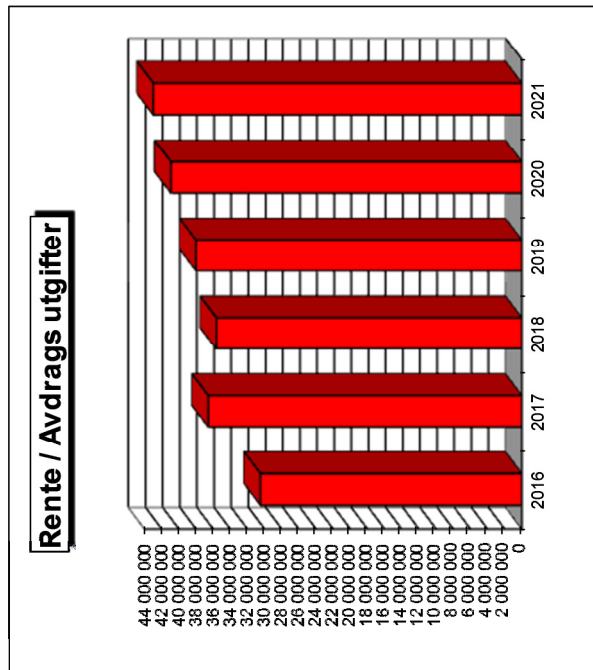
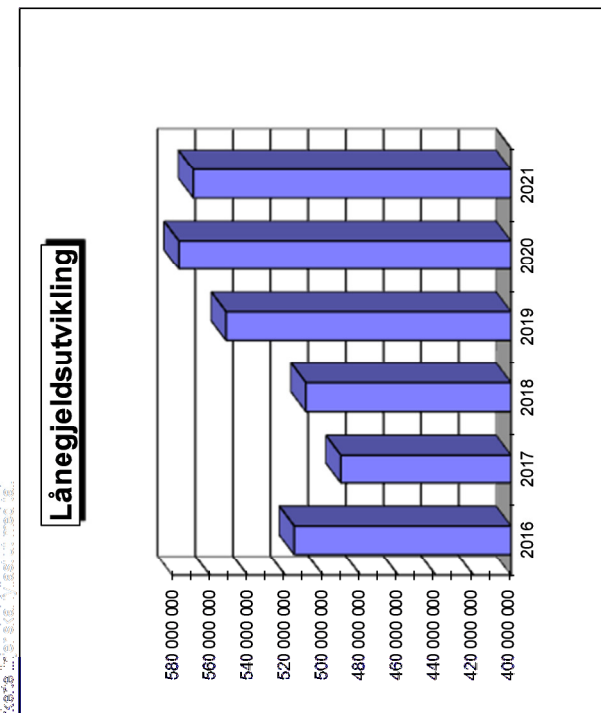
LÅNEGJELDSUTVIKLING 2016 - 2021

Lånegjeld 1.1.2016	427 094 659
År	2018

Hovud meny Skriv ut Rente avdrag Rente avdrag

ÅR	AVDRAG FASTE	AVDRAG NYE LAN	SUM AVDRAG	RENTER FASTE	RENTER NYE LAN	SUM RENTER	RENTER R+A	SUM R+A	LANEOPP. INVEST.	LANEOPP. STARTL.	ENØK LAN	SUM LANEOPPPT.	LANEGJELD 31.des	I%*
2016	21 196 059	0	21 196 059	8 634 040	661 408	9 295 448	30 491 507	108 250 000	1 050 000	0	0	109 300 000	515 198 600	94,4 %
2017	25 730 678	35 000	25 765 678	10 800 309	10 500	10 810 809	36 576 487	0	1 050 000	0	0	1 050 000	490 482 922	94,9 %
2018	25 753 169	397 425	26 150 594	9 207 859	274 223	9 482 082	35 632 676	41 691 000	3 000 000	0	0	44 691 000	509 023 328	98,2 %
2019	25 468 261	2 097 742	27 566 003	9 010 995	1 438 301	10 449 296	38 015 299	66 965 000	3 000 000	0	0	69 965 000	551 422 325	104,5 %
2020	25 183 441	4 301 458	29 484 899	8 548 849	2 910 617	11 459 466	40 944 365	51 551 000	3 000 000	0	0	54 551 000	576 488 426	113,5 %
2021	25 203 389	5 860 292	31 063 680	8 041 690	3 887 279	11 928 969	42 992 650	20 407 000	3 000 000	0	0	23 407 000	598 831 746	112,2 %

I%* = I% av brutto driftsinntekter

8.2 *Fondsutvikling 2016 – 2021***FONDSUTVIKLING 2016-2021**

Fond	R-2016	Breg-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021
Ubunde investeringsfond						
Sum ubunde investeringsfo	3 927 514	5 553 789	7 559 327	8 584 920	9 430 770	10 665 077
Bunde investeringsfond						
Sum bunde investeringsfon	3 580 254	2 138 427	2 159 811	2 181 409	2 203 223	2 225 256
Disposisjonsfond						
Sum disp.fond	43 977 550	52 521 366	44 443 172	51 665 195	52 565 438	57 723 684
<i>Disp.fond i % av dr.inntekte</i>	<i>8,1 %</i>	<i>10,2 %</i>	<i>8,6 %</i>	<i>9,8 %</i>	<i>10,3 %</i>	<i>11,4 %</i>
Bunde driftsfond						
Sum bunde driftsfond	44 819 156	20 781 645	15 842 927	12 095 549	10 901 435	11 005 726
Sum fond totalt	96 304 475	80 995 228	70 005 237	74 527 074	75 100 866	81 619 744

8.3 Investeringar brutto pr. prosjekt 2018 – 2021

	KS drift og in 2018/V:945	KS drift og in 2019/V:945	KS drift og in 2020/V:945	KS drift og in 2021/V:945
2004 GRUNNKJØP GRUNNERSTATNINGAR	500	500	500	500
2005 UTBETRING KOMMUNALE EIGEDOMAR	1.300	300	500	300
2022 BUDSTADOMRÅDE - MIDTMOEN	0	0	3.000	0
2039 OMBYGGING KOMMUNEHUSET	0	0	0	2.500
2050 KJØP AV BIL	350	350	350	1.000
2068 LÅSESYSTEM	0	625	100	100
2070 KJØP AV MASKINER	200	200	200	200
2080 OPPGR GULV/UTSKIFTING TEPPER KOMM	100	100	100	100
2081 UTBETRING ETTER TILSYN	400	400	400	400
2084 RIVING HØGTUN	0	0	300	0
2090 BEISING KOMMUNALE BYGG	400	400	400	400
2094 BUSTADOMRÅDE-GUNNERSVINGEN	0	0	3.500	0
2096 STØTTEMUR / PARKERING K-HUS	0	3.000	0	0
3007 KLOAKK, MINDRE NYANLEGG	200	1.000	1.000	0
3013 KOMMUNALE VEGER, FASTE DEKKER	1.500	1.500	1.500	1.500
3015 GATELYS	500	1.000	100	100
3021 KVAM RENSEANLEGG	0	0	0	1.000
3022 VINSTRA RENSEANLEGG, UTBETRING	0	0	0	2.000
3025 REKKVERK	300	300	300	300
3029 BRATTLIFLATA VASSVERK	500	5.500	6.000	0
3030 SONEVASSMÅLING	0	200	0	0
3050 FURUSJØEN VASSFORSYNING	20.000	10.000	1.000	0
3059 VINSTRA VASSVERK, PUMPEKAPASITET	0	0	0	500
3074 SØDORP KLOAKKPUMPESTASJON	0	0	0	1.000
3075 NEDLEGGING SKRINDE KLOAKKPUMPES	0	0	3.000	0
3091 HOVUDVASSLEDNING OVER LÅGEN	0	0	0	1.000
3099 FURUSJØEN LEDNINGSNETT	5.000	6.000	6.000	0
3124 UTVIDING FRYA RENSEANLEGG	0	1.750	0	0
3135 VA-ANLEGG FROSTADJORDET	0	0	600	0
3139 VEGOML. PALLANE I RUSTE	0	0	0	500
3148 GEODATA/KART (GIS)	288	0	0	0
3184 FORTAU SUNDHEIMSVEGEN	2.000	0	0	0
3188 FLOMSIKRING/OVERVANN VINSTRA	2.000	0	0	0
3192 KLOAKKLEDNINGER INNLEKKING	1.000	5.000	4.000	5.000
3196 FLOMSIKRING GIVRA	5.000	7.500	5.000	0
3198 MÅLEPUNKT GATELYS	500	0	0	0
3203 VANNLEDNINGER - OPPGRADERING	0	2.500	2.500	1.000
3206 NØDSTRØMSAGGREGAT	0	1.100	0	0
3207 FIBERUTBYGGING	0	300	200	200
3209 VEGLØSNING NORDRE BYRE	0	500	0	0
3212 FORTAU SKÅBU	500	0	0	0
4007 NYTT KJØKKEN BARHAUG SKOLE	200	0	0	0
4010 STØRRE VEDL.HALD SØDORP SKOLE	0	200	0	0
4013 TILBYGG VINSTRA UNGDOMSSKOLE	0	500	0	0
4027 VEDLIKEHALD SKÅBU SKOLE	0	150	0	0
4037 UTEANLEGG SØDORP SKOLE	0	100	0	0
4046 BARHAUG SKOLE, OMBYGGING	0	0	250	0
4047 RUSTE BARNEHAGE	0	250	0	0
4061 UNIVERSELL UTFORMING, VUS	0	1.000	0	0
4066 UTSKIFTING VINDUER SKOLEBYGG	0	500	0	500
4073 BALANSERT VENTILASJON SMIE OG SLØY	0	200	0	1.500
5008 UTSKIFTING TAK KVAM BYGDAHUS	0	270	0	0
5051 GAMMELBANKEN - VINDUER / MALING TAK	0	0	500	0
5055 CAMPUS VINSTRA - TIP	0	10.000	5.000	0
5060 CAMPUS VINSTRA - HELSESTASJON	0	9.000	10.000	0
6008 STØRRE VEDLIKEHALD SUNDHEIM	300	300	150	300

	KS drift og in 2018/V:945	KS drift og in 2019/V:945	KS drift og in 2020/V:945	KS drift og in 2021/V:945
6016 NY VEG SUNDHEIM	1.500	0	0	0
6042 PÅKOSTNING TFF	650	2.000	0	0
6044 OMSORGSBUSTADER	0	0	2.000	0
6078 LEGEKONTOR	400	0	0	0
8001 IKT - FELLESUTGIFTER DATASENTER	600	1.170	700	600
TOTALT	46.188	75.665	59.150	22.500

9. KOMMUNESTYRE SITT VEDTAK BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021 (KS-sak 119/17, 19.12.2017).

Nord-Fron kommune

Politisk sak

Budsjett og økonomiplan 2018 - 2021

Utval	Saksnr	Møtedato
Formannskapet	123/17	30.11.2017
Kommunestyret	119/17	19.12.2017

Saksbehandlar	Journalpost
Torild S. Weikle	17/15942

KOM- 119/17 Vedtak:

1. Budsjett 2018:

- 1.1 Kommunestyret vedtar administrasjonssjefen sitt forslag til budsjett 2018 med desse endringane:

Vedlegg 2 og 3 viser endringar i høve til administrasjonssjef sitt opphavlege forslag.

Netto driftsramme for politisk verksemd, rådmannsleiing, 2 stabar og virksomhetsområda går fram av budsjettskjema 1b som vil bli justert for endringar jf. vedlegg 2.

Investeringsramme for dei 3 rammeområda (+ teknisk justering) går fram av budsjettskjema 2b som vil bli justert for endringar jf. vedlegg 3.

1.2 Eigedomsskatt

Eigedomsskatt 2018 – 1. avsnitt, heimel:

Eigedomsskatten blir utskrive med heimel i eigedomsskattelova §§ 2 og 3.

Utskrivingsalternativ: I medhald av § 3 i eigedomsskattelova blir eigedomsskatten i **2018** utskrive i heile kommunen.

Skattesats, jf. eigedomsskattelova § 11, 12 og 13:

Eigedomsskatten skal vera 7 promille med unntak av bustaddelen i eigedomar med sjølvstendige bustaddelar (herunder fritidseigedomar) som skal ha ein eigedomsskatt på 3 promille.

2. avsnitt - Botnfrådrag, jf. eigedomsskattelova § 11 2. ledd:

For bustaddelen av eigedomar (herunder fritidseigedomar) som ikkje blir nytta til næringsverksemd gjeld eit botnfrådrag på kr. 150.000 av skattetaksten.

3. avsnitt - Skattevedtekter, jf. eigedomsskattelova § 10:
Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nytter kommunen vedtekne skattevedtekter.

Terminar, jf. eigedomsskattelova § 25:
Eigedomsskatten skal skrivast ut i tolv terminar, for tida 20.januar, 20.februar, 20.mars, 20.april, 20.mai, 20. juni, 20.juli, 20.august, 20.september, 20.oktober, 20. november og 20.desember.

4. avsnitt - Andre forhold:

I medhald av eigedomsskatteloven § 7 kan enkelte eigedomar fritas. Aktuelle eigedomar går fram av vedlegg 1.

1.3 Inntektsskatt – kommunalt skattøyre for **2018**: For personlege skatteytarar og dødsbu: 11,8 % (11,8 % i 2017). Høgste lovlege sats (etter vedtak i Stortinget) skal elles gjelde for 2018.

1.4 Formuesskatten for 2018: 0,7 % (0,7 % i 2017). Høgste lovlege sats (etter vedtak i Stortinget) skal elles gjelde for 2018.

1.5 Avgifter, betalingssatsar, gebyr m.m. blir i h.h.t vedtak i eigne saker.

1.6 Kommunestyret gjer vedtak om å ta opp følgjande lån for 2018:

Investeringslån (serirlån 30 år):	Inntil kr. 41.691.000
Startlån (formidlingslån, serielån 15 år)	Inntil kr. 3.000.000
Sum låneopptak:	Inntil kr.44.691.000

Administrasjonssjefen får fullmakt til å fordele låneopptaket i fleire opptak.

1.7 Godtgjering til ordførar:

Kommunestyret vedtek at godtgjering til ordførar for 2018 skal vere kr. 840.000.

2. **Økonomiplan 2019-2021:**

Kommunestyret vedtar administrasjonssjefen sitt forslag til økonomiplan for 2019 – 2021 med desse endringane:

Vedlegg 2 og 3 viser endringar i høve til administrasjonssjef sitt forslag.

Netto driftsramme for politisk verksemd, rådmannsleiing, stab og virksomhetsområda går fram av budsjettskjema 1b som vil bli justert for endringar jfr. vedlegg 2.

Investeringsramme for dei 3 rammeområda (+ teknisk justering) går fram av budsjettskjema 2b som vil bli justert for endringar jf. vedlegg 3.

3. Tekstdel / verbale vedtak:

1. Følgende prosess og prinsipper skal gjelde for endrings- og effektiviseringsarbeidet:
 - a. Formannskap, kommunestyre og partssammensatte organer skal holdes godt informert og involvert i dette arbeidet. Innen 1. juli 2018 skal det legges fram en sak som viser en skisse for hvordan arbeidet skal gjøres.
 - b. Innen 1. november 2018 skal kommunestyret vedta hvordan effektiviserings- og endringsarbeidet skal gjennomføres for å få nødvendig virkning i årene 2019-2021.
 - c. Det settes ned en gruppe på 3-4 representanter fra kommunestyret som skal vurdere organisering og effektiviseringstiltak innen politisk virksomhet. Innen 1. juni 2018 skal gruppa legge fram et forslag for KS om innsparing og organisering.
 - d. Prinsipper for endrings- og effektiviseringstiltak:
 - i. Effektiviseringstiltak skal i minst mulig grad gå ut over brukerne av tjenestene. Spesielt innen helse og omsorg må det vises stor varsomhet i ft kutt som foretas.
 - ii. Endrings- og effektiviseringsarbeidet skal skje i tett samarbeid med de ansattes organisasjoner. Her blir trepart-samarbeidet spesielt viktig.
 - iii. Reduksjon av stillinger skal i all hovedsak skje ved naturlig avgang. I tillegg skal følgende tiltak prioriteres:
2. Det settes av kr 300.000 pr. år i perioden til nærings- og utviklingsarbeid. I 2018 skal kr 200.000 brukes til å legge til rette for ny næringsaktivitet i området rundt den nedlagte sponplatefabrikken i Kvam. Deler av midlene kan også brukes til tiltak som eksempelvis satsing på lokalmat, prosjekt Vinstra 2046 og andre tiltak som Formannskapet prioriterer i sin næringsstrategi.
3. DNT Gudbrandsdalen har planer om å bygge ny hytte i Skåbu. Kommunestyret er positiv til å bidra til prosjektet og vil vurdere søknaden i forbindelse med behandling av årsregnskap for 2017.
4. Administrasjonssjefen skal ha dialog med Ringebu og Sør-Fron kommuner om framtidig fordeling av støtte til Peer Gynt as. Det skal legges til grunn at støtte fra kommunene skal matche støtte fra Kulturrådet/Oppland Fylkeskommune og at Nord-Fron som vertskommune fortsatt yter mest til Peer Gynt as.
5. Ordning med gratis skolemat på ungdomsskolen skal videreføres. Men i effektiviseringsarbeidet står administrasjonssjefen fritt til å vurdere den planlagte utvidelsen av ordningen fra 2019.
6. Ordning med fri halleie skal ikke endres i perioden.

7. Utviklinga av Vinstra sentrum skal være en hovedprioritet i perioden. Nye investeringer skal i hovedsak gjøres i området mellom Vinstrahallen og VVS. Bygging av nye lokaler for Karriere Oppland, helsestasjon og voksenopplæring bør være i gang første halvdel av 2019. Arbeidet med å sikre Givra bør komme i gang andre halvår 2018.
8. Administrasjonssjefen skal innen sommeren 2018 legge fram en sak for kommunestyret, som belyser behov og skisserer en plan for sentrumsnær bygging av leiligheter, både for eie og leie. Her skal det boligsosiale arbeidet vektlegges spesielt.
9. Flere kommunale boliger bør vurderes solgt. Administrasjonssjefen skal legge fram en sak for kommunestyret som viser en oversikt over kommunale boliger som kan selges. I påvente av en slik sak skal det ikke gjøres vedlikehold på lærerbolig i Gamlevegen (Prosjekt 2099 Lærarbustad Gamlevegen 19-21) og andre tilsvarende boliger det kan være aktuelt å selge.
10. IKT er et aktuelt område for interkommunalt samarbeid. Inntil dette spørsmålet er avklart skal det kun gjennomføres helt nødvendige IKT investeringer.
11. Det er satt ev kr 500.000 i 2018 til utbedring av fortau i Skåbu. Disse midlene skal brukes til å utbedre fortauet forbi det gamle samvirkelaget i Skåbu.

ENDRINGAR I HØVE TIL ADM.SJEF SITT FORSLAG

Justert etter KS 19.12.17

DRIFTSBUDSJETT

Adm.sjef sitt forslag	2018	2019	2020	2021
Netto driftsresultat	-9 993	2 708	-10 483	-8 808
Disposisjonsfond				
Brutto driftsinntekter	519 029	530 434	510 767	509 588
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-1,9 %	0,5 %	-2,1 %	-1,7 %
Endringer i adm.sjef sitt justerte forslag				
Inntekter				
Redusert inntekt egenbetaling Institusjon (ansv. 365)	900	900	900	900
Sum endra inntekter	900	900	900	900
Utgifter				
Tilskott Prosjektrom3 jf. KS-sak 89/17	150			
Sum endra utgifter	150	0	0	0
Endra bruk av fond	-1 050	-900	-900	-900
Sum endringer	0	0	0	0
Adm.sjef sitt justerte forslag				
Netto driftsresultat	-11 043	1 808	-11 383	-9 708
i % av driftsinntekter	-2,1 %	0,3 %	-2,2 %	-1,9 %
Vedtak i KS (i høve til adm.sjef justert forslag)	2018	2019	2020	2021
Inntekter				
Ingen økning av eiendomsskatten	0	1 800	1 800	1 800
Sum endra inntekter	0	1 800	1 800	1 800
Utgifter				
Videreføre tilskuddet til Peer Gynt-stemnet	200	300	400	400
Videreføre frie leie av kulturbygg for barn og unge	600	600	600	600
Redusere utgiftene til byfest	0	-100	0	-100
Videreføre tilskuddet til kulturarbeid, idrettsorganisasjoner ol.	250	250	250	250
Nærings- og utviklingsarbeid	300	300	300	300
Tilskudd til hoppanlegg i Jordalen	400	0	0	0
Endring/effektivisering - Politisk virksomhet	-200	-600	-900	-900
Endring/effektivisering - Ledelse og administrasjon	-1 000	-1 500	-3 500	-4 000
Endring/effektivisering - Skole og barnehage	0	-500	-2 000	-2 500
Endring/effektivisering - Teknisk drift/Areal og Næring	-500	-1 500	-3 500	-4 000
Endring/effektivisering - Kultur	0	-500	-1 000	-1 000
Endring/effektivisering - Helse og omsorg	0	-1 000	-3 000	-3 500
Endring/effektivisering - Interkommunale samarbeid			-1 000	-2 000
Endra kapitalkostnader	-109	-257	26	-349
Sum endring utgifter	-59	-4 507	-13 324	-16 799
Endra bruk/avsetning fond	59	2 707	11 524	14 999
Sum endringer	0	0	0	0
Vedtak i KS				
Netto driftsresultat	-11 102	9 015	4 641	9 791
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-2,1 %	1,7 %	0,9 %	1,9 %

ENDRINGAR I HØVE TIL ADM.SJEF SITT FORSLAG

Justert etter KS 19.12.17

INVESTERINGSBUDSJETT

Adm.sjef sitt forslag	2018	2019	2020	2021	Sum
Brutto investeringar	54 613	65 240	66 401	36 507	222 761
Vedtak i KS (i høve til adm.sjef)	2018	2019	2020	2021	Sum
Endringar i adm.sjef sitt forslag					
Investering					
					0
Ansv. 125 IKT investeringer	-1 500				-1 500
P3212 (NY) Fortau Skåbu	500				500
P 3205 Byre høgdebasseng				-1 000	-1 000
P 3063 G/S veg Byrevn. - Brakjevn.		0	-1 000		-1 000
P 2004 Grunnkjøp		-500	-500	-500	-1 500
P 2006 Utbedringar Kåja Festivalområde				-1 000	-1 000
P 2019 Lomoen industriområde			-2 250		-2 250
P 2039 Ombygging kommunehuset		-2 500		2 500	0
P 2096 Støttemur parkering	-3 000	3 000			0
P 2099 Lærarbustad Gamlevegen 19-21	-500	0			-500
P 2068 Låsesystem	-525	525			0
P 2097 Oppgradering møterom 3 etg		-500			-500
P 3053 Veg til høg fjellscene		-750			-750
P 3183 Omlegging Givravegen	-250	-7 500			-7 750
P 3187 Ferdigstilling Storåa	-1 350				-1 350
P 3192 Innlekking	-2 000		1 000	1 000	0
P 3195 Ombygging servicetorg		-350			-350
P 4007 Personalrom/kjøkken Barhaug	200		-500		
P 5055 og p 5060 Campus Vinstra		19 000	-4 000	-15 000	0
					0
Sum endra investering	-8 425	10 425	-7 250	-14 000	-19 250
Finansiering					
P 3063 Redusert tilskudd			300	0	300
Endra MVA komp	1 380	-2 040	1 660	3 300	4 300
Endra låneoptak	7 045	-8 385	5 290	10 700	14 650
					0
Sum endra finansiering	8 425	-10 425	7 250	14 000	19 250
Sum endringar	0	0	0	0	0
Vedtak i KS	2018	2019	2020	2021	Sum
Brutto investeringar	46 188	75 665	59 151	22 507	203 511